

Årsberetning

2018

Kommunennummer: 0729
Org. nr: 817 263 992

**FÆRDER
KOMMUNE**
– med vind i seilene

INNHOLDSFORTEGNELSE

1	RÅDMANNENS KOMMENTARER	4
2	SEKTORENEÅRSRAPPORTER	7
2.1	RÅDMANN	7
2.1.1	Organisasjonskart rådmann og stab	8
2.1.2	Årsmelding rådmannens stab	8
2.1.3	Driftsresultat og budsjettavvik	9
2.1.4	Finansierte tiltak fra kommuneplanens handlingsdel.....	10
2.1.5	Kostratall	11
2.2	OPPVEKST- OG KUNNSKAP	12
2.2.1	Organisasjonskart Oppvekst og kunnskap.....	13
2.2.2	Årsmelding	13
2.2.3	Driftsresultat og budsjettavvik	14
2.2.4	Budsjettavvik	15
2.2.5	Finansierte tiltak fra kommuneplanens samfunnsdel.....	15
2.2.6	Kostra.....	16
2.3	HELSE OG OMSORG	18
2.3.1	Organisasjonskart Helse og omsorg	19
2.3.2	Årsmelding	19
2.3.3	Driftsresultat og budsjettavvik	20
2.3.4	Finansierte tiltak fra kommuneplanens handlingsdel.....	21
2.3.5	Kostratall	22
2.4	TEKNIKK OG MILJØ	25
2.4.1	Organisasjonskart teknikk og miljø	26
2.4.2	Årsmelding	26
2.4.3	Driftsresultat og budsjettavvik	27
2.4.4	Gjennomførte tiltak i forhold til handlingsplanen	28
2.4.5	KOSTRA	29
2.5	ADMINISTRASJON, KULTUR OG LEVEKÅR	32
2.5.1	Organisasjonskart Administrasjon, kultur og levekår.....	33
2.5.2	Årsmelding	33
2.5.3	Driftsresultat og budsjettavvik	34
2.5.4	Finansierte tiltak fra kommuneplanens handlingsdel.....	36
2.5.5	Kostra-tall	36
3	LIKESTILLING, ARBEIDSMILJØ OG DISKRIMINERING	38
3.1	LIKESTILLING	39
3.2	ARBEIDSMILJØ OG DISKRIMINERING	41
3.3	SYKEFRAVÆR	42
3.4	BEMANNING.....	43
4	ETIKK.....	45
5	INTERNKONTROLL	47
6	KOMMUNENS PÅVIRKNING AV DET YTRE MILJØ	49
6.1	KLIMAPLAN OG TILTAK	50
6.2	RAPPORTERING BEKKEVIKA RENSEANLEGG	52

7 ØKONOMISK RESULTAT – ANALYSE OG KOMMENTARER..... 53

7.1	DRIFTSRESULTAT, DRIFTSUTGIFTER OG DRIFTSINNTEKTER	54
7.2	AVVIKSOVERSIKT- DRIFTSREGNSKAPET.....	57
7.3	FOND	60
7.4	LIKVIDITETSOVERSIKT.....	60
7.5	INVESTERINGSREGNSKAPET	61
7.6	LANGSIKTIG GJELD	62
7.7	FORDRINGER	64
7.8	NØKKELTALL - SUNN ØKONOMI	64

1 Rådmannens kommentarer

Kommunens viktigste oppgave er å levere gode tjenester til dens innbyggere og samtidig evne å ha blikket rettet fremover på fremtidens utfordringer og løsninger. Vi vil at alle innbyggerne, særlig barn og unge, og personer som trenger særskilt støtte eller omsorg, skal ha gode tjenester nå og i fremtiden. Derfor krever endringer i demografi og offentlig økonomi et systematisk og aktivt forbedringsarbeid. Kommunen må hele tiden utvikle sin drift slik at denne er tilpasset de rammer som er gitt. Signaler om en strammere kommuneøkonomi og en aldrende befolkning krever at kommunen må effektivisere og prioritere fordelingen av midler annerledes enn tidligere. Ny teknologi og digitalisering krever nytenking og nye måter å organisere arbeidet på, og gir samtidig muligheter for effektivisering og forenkling. Mange av kommunens digitale løsninger er oppgradert i forbindelse med kommunesammenslåingen for å ivareta nettopp dette.

Samordning av de gamle kommunene til en ny organisasjon, arbeid med å skape en ny felles kultur og finne riktig driftsnivå innenfor de økonomiske rammer og handlingsrom som den nye kommunen er gitt har preget året 2018.

Resultatet av kommunens drift før avsetninger og bruk av fond utgjør 3,9 mill. kr og er netto driftsresultat. Dette er resultatbegrepet som kommunenes økonomi måles i. Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) har beregnet at netto driftsresultat som gjennomsnitt i kommunene, på sikt minst bør utgjøre 1,75 % av driftsinntektene. For Færder utgjør dette måltallet 0,2% i 2018. Tilpasning av kommunes drift innenfor de nye rammebetingelsene er sentralt for all økonomisk planlegging de nærmeste årene.

Kommunens driftsresultat for 2018 ble bedre enn budsjettet og skyldes i hovedsak lavere kostnader tilknyttet kommunesammenslåingen, økte inntekter ressurskrevende tjenester, lavere netto finanskostnader, innkjøpsstopp og innsparinger i sektorene 2. halvår 2018.

Kommunens har i 2018 hatt en beskjedne gjeldsvekst og tross økt rentenivå er ikke kommunen andel av utgifter til renter og avdrag økt i forhold til kommunens driftsinntekter. Kommunens andel til renter og avdrag utgjør om lag 6% i 2018 og er tilsvarende som for 2017. Andel gjeld som belaster kommunekassen i prosent av kommunens inntekter utgjør 57,5%.

Det er i 2018 investert for til sammen 227 mill. kr. Investeringene knytter seg til investeringer i skole og barnehage, idrett, helse og omsorg, oppgraderinger av vann og avløp, veier, park og naturområder. I 2018 sto ny barnehage på Lindhøy klar til bruk og ansatte fra Teknikk og miljø og hjemmetjenesten er samlet i nytt administrasjonsbygg på Gipø. Det er gjort investeringer på Bjønnesåsen med sammenkobling av bygninger og utvikling av digitalt tilsyn. Hjemmetjenesten på Tjøme har flyttet inn i nye lokaler, Labakken skole og Tjøme ungdomsskole er under planlegging. Det gjøres oppgraderinger av Wilhelmsenhallen, parkanlegget på Rosanes ferdigstilles og det har vært oppstart på reguleringsplan Tjøme sentrum. Det er en stor aktivitet i Færder kommune og vi kan være stolte av at kommunen har en høy standard på teknisk anlegg, skoler, barnehager, helse og omsorgsboliger.

Sykefraværet er redusert fra inngangen av året til slutten av året. 2018 har vært et spesielt år med mange endringer i både arbeidsverktøy og oppgaver for de ansatte. Sykefraværet i 1. kvartal 2018 var 8,3%, mens det i 4. kvartal var på 7,5%. Det er utført godt arbeid med reduksjon av sykefravær og bevisst samfunnsansvar ved å stille arbeidsplassen til disposisjon som inkluderingsarena for de som har vansker med å komme inn i arbeidslivet.

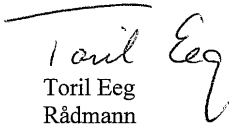
Kommunens administrasjon og rådmann deltar i prosjekt- og styringsgrupper for ny fastlandsforbindelse. I desember 2018 ble det utarbeidet en omforent intensjonsavtale for bruløsning fra Ramdal til Smørberg. Samtlige parter har fattet vedtak om denne løsningen.

En flott sommer, gjennomførte investeringer i bryggeanlegg, restaurant, kiosk og øvrig bygningsmasse har bidratt til et økt antall besøkende på Østre Bolæren. Året 2018 ble et år med omsetningsrekord på alle salgsområder.

Det skal være enkelt å være frivillig i Færder. Dette er vedtatt i Færder kommunes strategi for frivillighet. Samspillet med frivilligheten er av viktig for tjenesteutviklingen og for innbyggernes tilhørighet og trivsel i sitt nærmiljø. Opplevelsen av en meningsfull fritid og et inkluderende nærmiljø er avgjørende for opplevelsen av et godt liv.

I de senere årene har kommunen solgt flere større arealer til boligutvikling. Dette arbeidet, samt arbeid med reiselivsutvikling og profilering av vår region er viktig med tanke på tilrettelegging og tilpasning av den demografiske utviklingen i kommunen. Omstillingsmidler som kommunen har fått fra departementet etter nedleggelsen av forsvarets flystasjon på Mågerø benyttes til å stimulere vekst i lokale arbeidsplasser innenfor reiselivsnæringen. Færder kommune er fra 2018 en nasjonalpark kommune. Nasjonalpark-kommuner pålegges et særskilt ansvar for å legge til rette for lokal verdiskaping samtidig som verneverdiene i parken tas vare på. Færder kommune skal være en fremover lent og attraktiv kommune med mye vind i seilene.

Nøtterøy, 31. mars 2019

Toril Eeg
Rådmann

Kommunens ledelse – politisk / administrativ

Ordfører Roar Jonstang

Rådmann Toril Eeg

Ytelser til ordfører og rådmann fremkommer i årsregnskapets note 3.

Kommunestyret har hatt følgende sammensetning:

• Arbeiderpartiet	12 representanter
• Kristelig Folkeparti	2 representanter
• Høyre	16 representanter
• Fremskrittspartiet	6 representanter
• Miljøpartiet de Grønne	2 representanter
• Felleslista Rødt / SV	4 representanter
• Senterpartiet	2 representanter
• Venstre	2 representanter
• Uavhengig	1 representant

Formannskapets sammensetning:

• Arbeiderpartiet	3 representanter
• Felleslista Rødt / SV	1 representant
• Høyre	3 representanter
• Fremskrittspartiet	2 representanter
• Senterpartiet	1 representant
• Kristelig folkeparti	1 representant

Navnene på de enkelte representanter og vararepresentanter fremkommer på kommunens hjemmeside – www.færder.kommune.no - under Politikk og Demokrati / Kommunestyret, råd og utvalg. Samme sted finnes også navn på medlemmene av hovedutvalgene.

Kommunens **administrative ledelse** i 2018:

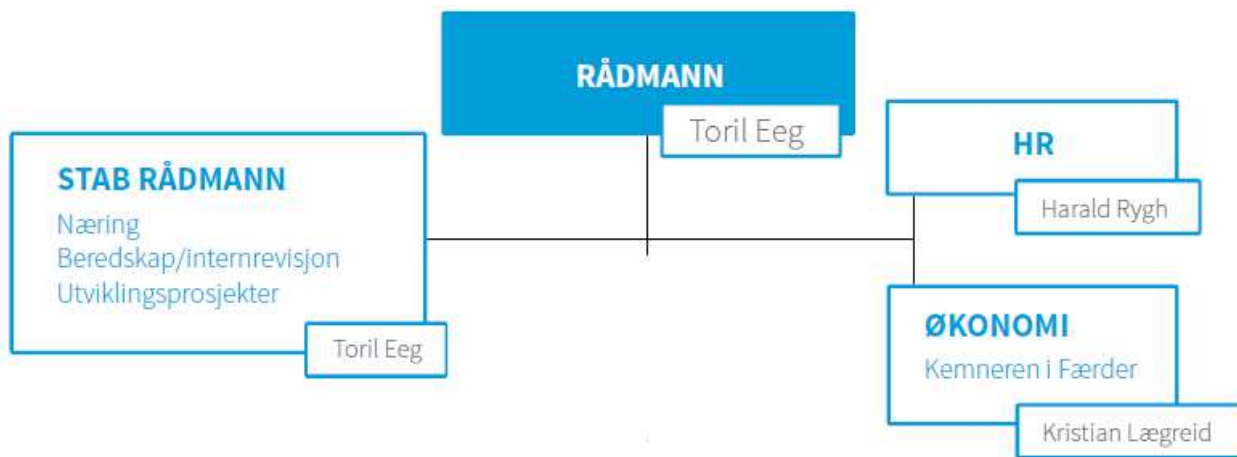
- Rådmann, **Toril Eeg** og hennes ledergruppe:
- Kommunaldirektør for oppvekst- og kunnskap, **Christian Thaulow**
- Kommunaldirektør for helse- og omsorg, **Hilde Kari Maugesten**
- Kommunaldirektør for teknisk sektor, **Margrethe Løgavlen**
- Kommunaldirektør for administrasjon, kultur og levekår, **Laila Rognaldsen**
- Økonomisjef, **Kristian Holberg Lægreid**
- Personalsjef, **Harald Rygh**

2 Sektorenes årsrapporter

2.1 Rådmann

2.1.1 Organisasjonskart rådmann og stab

2.1.2 Årsmelding rådmannens stab

Samfunnssikkerhet og beredskap

Samfunnssikkerhet og beredskap er organisert i rådmannens stab. 2018 har for beredskap vært preget av etableringsfase, og utarbeidelse av beredskapsplanverk har hatt størst fokus og blitt prioritert. Helhetlig ROS (risiko- og sårbarhets-) analyse ble gjennomført i 2017 og vedtatt av kommunestyret i 2018. Kommunestyret har også behandlet og vedtatt overordnede beredskapsplaner, strategisk del, samt helsemessig og sosial beredskapsplan. Disse har dannet grunnlaget for etablering av det øvrige planverket.

Overordnede operative beredskapsplaner, som er utarbeidet er (flere av planene er lovpålagte):

- Plan for kriseledelsen og krisestaben
- Plan for evakuering (evakuerte og pårørende senter (EPS))
- Plan for krisekommunikasjon
- Plan for befolkningsvarsling
- Plan for atomberedskap
- Plan for oppfølging av samfunnssikkerhet og beredskap
- Smittevern- og pandemiplan
- Diverse øvrige planer

Videre har kommunen rapportert på Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskaps (DSBs) kommuneundersøkelse og Fylkesmannens «selvangivelse».

Kommunen har deltatt i flere felles arrangementer (kurs, komferanser) og prosjekter. Følgende kan nevnes:

- DSBs samfunnssikkerhetskonferanse
- Møter i fylkesberedskapsnettverket
- IUA miljørisikoanalyse (interkommunalt utvalg for akutt forurensning)
- Gjennomført trusselvurdering 17. mai og utarbeidet beredskapsplan
- Sambandsøvelser (nødnett). 4 stk. nødnetterminaler ble innkjøpt i 2018.
- Varslingsøvelser i CIM. (Kommunens fagsystem og krisestøtteverktøy)

- «Beredskapsdagen» på Universitetet i Sørøst-Norge (campus Bakkenteigen)
- Fagdager i regi av Fylkesmannen
 - o ROS
 - o Totalforsvar og sikkerhet
 - o Samband
- Deltatt i Vestfold fylkeskommunes (VFKs) ROS analyse vedrørende transportberedskap
- Kurs og øvelse ved Nasjonalt utdanningssenter for samfunnssikkerhet og beredskap (NUSB)

Kriseledelsen har hatt kvartalsvise møter gjennom hele året. Videre er det gjennomført ett møte i Færder beredskapsråd, hvor kommunens kriseledelse og eksterne samarbeidsparter innen beredskapsarbeid har deltatt. Ca. 30 personer er medlem av Færder beredskapsråd.

Omstilling etter nedleggelse av forvarets flystasjon på Mågerø

Kommunen mottar omstillingmidler fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet over tre år, til sammen tre millioner kroner. Midlene skal benyttes til å stimulere vekst i lokale arbeidsplasser. Færder kommune prioriterer reiselivsnæringen i omstillingsarbeidet. Næringen antas å ha et potensial for vekst. Det satses på tre områder; kompetansebygging, produktutvikling og utvikling av selve reisemålet. Tønsberg og Færder kommuner utgjør et naturlig sammenhengende reisemål, og en besøksstrategi for Tønsberg og Færder er under utarbeidelse.

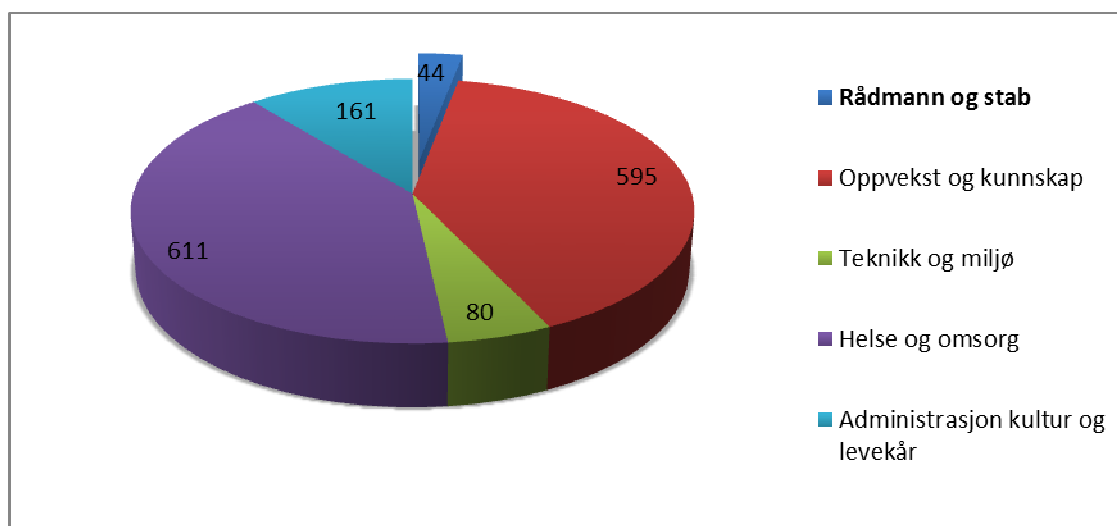
Nasjonalpark-kommune

Etter invitasjon fra Miljødirektoratet søkte Færder kommune i 2018 om å bli nasjonalparkkommune. Dette ble innvilget i november. Nasjonalpark-kommuner pålegges et særskilt ansvar for å legge til rette for lokal verdiskaping samtidig som verneverdiene i selve parken tas vare på. Statusen som nasjonalpark-kommune innebærer også at kommunen må innarbeide en rekke kriterier i kommunens planverk ved neste revidering.

Kommunen er nå en aktør under merkevaren «Norges nasjonalparker» og vil følge designretningslinjene herfra i skilting på kaier og friluftsområder.

For omtale fra Rådmannen, HR og Økonomi se rådmannens innledning, samt kapittel 3 og 7.

2.1.3 Driftsresultat og budsjettavvik

Sektoren Rådmannen og stab utgjør 3,0 % av totale midler fordelt til sektorene. Regnskapsmessig forbruk i 2018 er 44,4 mill. kr mot et budsjett på 45,7 mill. kr. Avvik mellom regnskapsmessig forbruk og regulert budsjett er forklart i tabell nedenfor.

Enhet	Regnskap 2018	Regulert budsjett 2018	Avvik i kr	Forbruk i %
Rådmann og stab	8 141	8 004	- 137	102 %
HR	13 811	14 598	787	95 %
Økonomiseksjonen & Kemneren i Færder	15 953	16 444	491	97 %
Politikere	6 481	6 576	95	99 %
Østre Bolærne	-	47	47	0 %
Sum Rådmann	44 385	45 669	1 284	97 %

I tabellen nedenfor kommenteres de største avvikene fra budsjett innenfor sektoren. Avvik over 5 % eller mer enn 1 mill. kr kommenteres.

Enhet	Kommentar til avvik
HR	HR har et mindreforbruk på kr 712 000 tilknyttet refusjon sykepenges. Som en del av innsparingstiltakene høsten 2018 ble fravær ikke erstattet. Resterende mindreforbruk utgjør mottatt tilretteleggingstilskudd på kr 75 000.

2.1.4 Finansierte tiltak fra kommuneplanens handlingsdel

Tabellen viser finansierte tiltak fra handlingsplanen 2018-2022 med kommentar. Alle tiltak har referanse til tilhørende veivalg fra kommuneplanens samfunnsdel.

Nr	Delmål	Tiltak	Drift/ Invest	Kommentar
Rådmann				
3	1.3, 3.4, 6.1	Tilskudd Fylkeskommunen rutebåt	Drift	Gjennomført
4	1.3, 3.4, 6.1	Driftstilskudd rutebåt	Drift	Gjennomført
HR avdeling				
5	8.3, 8.4	KVALITETSLOS - Compilo - kostnader Oppstart ny plattform utover dagens løsning	Drift	Gjennomført
6	8.3, 8.4	Utvikelse GAT (Færder)	Drift	Gjennomført
Økonomiseksjonen				
7	8.3, 8.4	Videreføring med oppslag i gamle systemer fra Tjøme og Nøtterøy, samt en overlappingsperiode i 1. halvår 2018. Gjelder systemene Agresso, Visma og Basware	Drift	Gjennomført
8	8.3, 8.4	Ekstra revisjon av åpningsbalansen for Færder kommune/ Kvalitetssikring av åpningsbalanse	Drift	Gjennomført
9	8.3, 8.4	Økte lisenskostnader Procasso inkassosystem for Færder	Drift	Gjennomført
Samfunnssikkerhet og beredskap				
10	6.6, 8.6	Satellitt-telefon, lokasjonsbasert befolkningsvarsling, årlig VH CIM, kjøp av konsulent tjenester, kompetansehevede tiltak	Drift	Delvis gjennomført
Næring				
12	2.2, 2.5, 8.8	Utarbeidelse strategisk næringsplan for Færder	Drift	Ikke gjennomført
16	2.2	Prosjekt verdiskaping i randsonen	Drift	Gjennomført

2.1.5 Kostratall

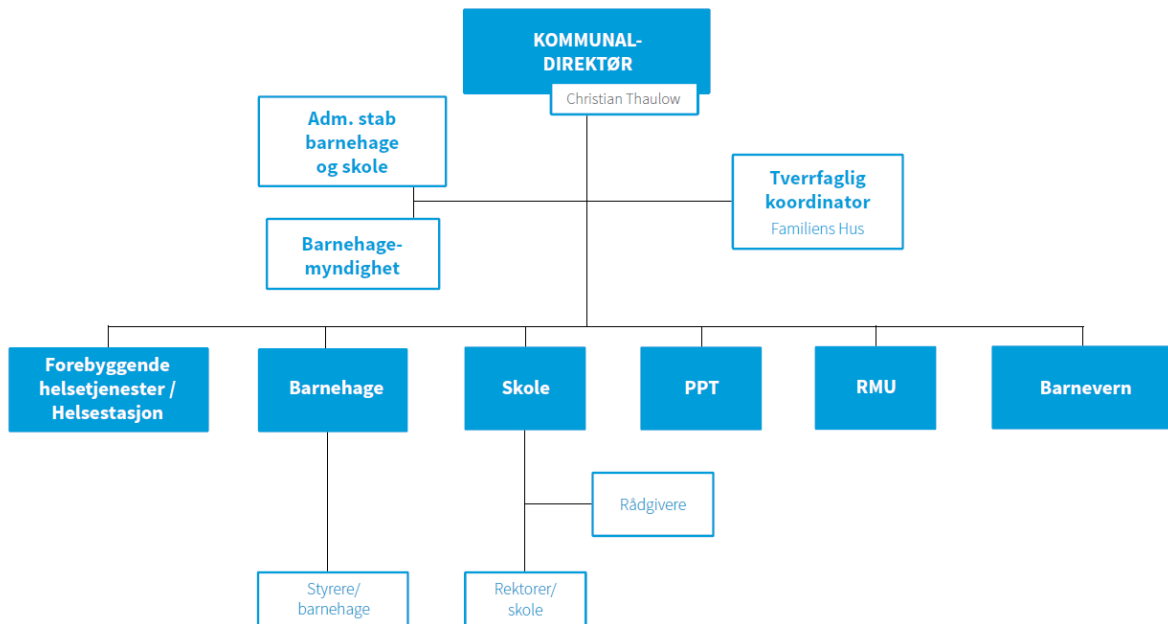
Befolkningsprofil		FÆR	TBG	HRT	K-GR13	Landet u/ Oslo	Vestfold
Nøkkeltall		2018	2018	2018	2018	2018	2018
1	Innbyggere (antall)	26 700	45 976	27 334	2 003 078	4 647 141	251 078
2	Netto innflytting (antall)	-59	515	49	13 008	15 891	1 847
3	Registrerte arbeidsledige i prosent av befolkningen i alderen 15-74 år (prosent)	1,7	2,2	2,4	1,6	1,5	1,8
4	Andel innvandrerbefolkning (prosent)	13,2	14,7	16,1	..	..	..

1. Antall innbyggere er tatt med da mange kostra nøkkeltall er oppgitt i faktisk antall i kommunen. Disse tallene gir mer informasjon ved sammenligning når man kan se dem ift antall innbyggere.
2. I 2018 er det flere som har flyttet fra Færder kommune enn til. Kommunen hadde et innenlands flytte tap på 130 personer i tredje kvartal.
3. Færder kommune ligger lavere enn snittet i Vestfold og kommunene Horten og Tønsberg. På landsbasis har 38,4 % av de registrerte ledige grunnskole som høyeste fullførte utdanning, mens utdanningsnivået i Færder er høyere.
4. Innvandrere omfatter førstegenerasjonsinnvandrere uten norsk bakgrunn og andregenerasjonsinnvandrere. Færder kommune har en lavere andel med innvandrerbakgrunn enn Tønsberg og Horten. Foreløpig er det ikke tall for kostra gruppe 13, landet eller Vestfold.

2.2 Oppvekst- og kunnskap

2.2.1 Organisasjonskart Oppvekst og kunnskap

2.2.2 Årsmelding

Færder kommune har fokus på implementering av felles arbeidsmodell – Bedre tverrfaglig innsats (BTI). Arbeidsmodellen involverer alle tjenestene. Inkludering og mestring alle lærer, er et flerårig prosjekt som bygger opp under BTI satsingen. Formålet er at flere barn skal nyttiggjøre seg ordinær undervisning og at de elevene som har behov for det, får hensiktsmessig hjelp så tidlig som mulig. Et mål er få på plass et veletablert mottak som kan avhjelpe med rask lavterskelhjelp og et inntak som skal bidra til bedre analyse og forståelse i enkeltsaker før tiltak iverksettes. Barnehagene er godt i gang med implementering av ny rammeplan for barnehage, og skolene forbereder seg på nytt læreplanverk som tas i bruk, i sin helhet, fra høsten 2020.

Fra 01.08.17 ble det ansatt spesialpedagog i alle barnehagene i kommunen, både kommunale og private. Det er totalt 17,75 årsverk spesialpedagoger. I 2017 var det 4,6 % som mottok enkeltvedtak med spesialpedagogisk hjelp. Pr 15.12.18 var det 2,7 % barn som mottok spesialpedagogisk hjelp, en nedgang i antall enkeltvedtak på 41 % fra 2017. Fra 1. august 2018 ble det innført pedagognorm i barnehagene. Færder kommune ansatte 15 nye barnehagelærere i juni 2018. På grunn av færre barn måtte Lindhøy barnehage nedjustere 2 avdelinger.

Skolene arbeider med implementering av ny læreplan. Videre er det arbeidet med innsatsteam mot mobbing og etablering av handlingsveileder for skolevegring/vold og utagering. Handlingsveilederne skal implementeres i løpet av 2019. I 2018 er det innført digitale barnemapper, hjemmesider for skolene er forbedret, eksterne skjema for skolene og barnehagene er digitaliserte og ressursfordelingsmodell i tråd med lærernorm er laget. Skolene har tatt i bruk nytt timeplanverktøy, integrasjon mot HR-systemene er forbedret, nytt digitalt rekrutteringsverktøy er tatt i bruk og det samme er kommunikasjonsystem for SFO.

Forebyggende helsetjenester er utvidet de siste årene og har i tillegg til helsestasjon og skolehelsetjeneste etablert et psykisk helseteam med psykologer og familierapeut samt fysio/ergoterapeut-team. Fritid Færder har fått utlånsordningen BUA, og ungdomsråd er etablert. Fokus har vært implementering av nye nasjonale retningslinjer for

helsestasjons- og skolehelsetjenesten der det stilles økte krav til tjenesten. I tillegg er det jobbet med å integrere BTI-modellen i det daglige arbeidet.

PPT har som mål å jobbe mer forebyggende og systemrettet. Dette gjøres ved å bidra til å styrke det allmennpedagogiske tilbudet i barnehager og skoler og gjennom å øke kompetansen i skoler og barnehager. Tjenesten har blitt omorganisert med mål om å øke tilstedeværelse barnehager og skoler.

PPT har også lovpålagte oppgaver innenfor sakkyndighet som må ivaretas.

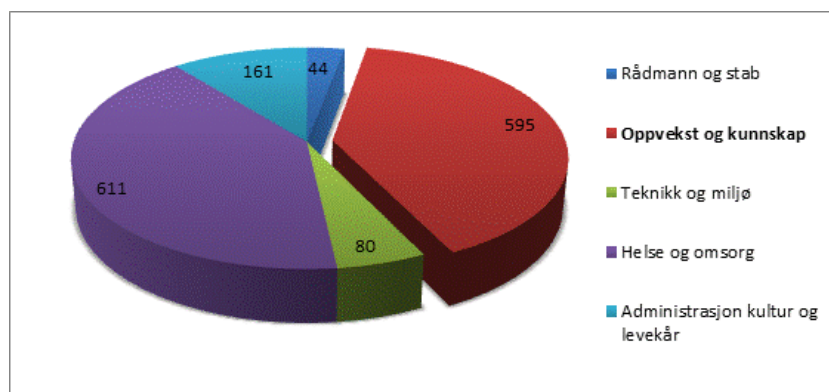
Pårørende gir gode tilbakemeldinger på trygghet og innhold i avlastning (brukerundersøkelse 17/18).

Mange barn/unge uttrykker trivsel og trygghet i avlastning, barnebolig, boliger for enslige mindreårige flyktninger og akutt enhet for barnevern i 2018. Akuttenheten ble lagt ned høsten 2018. 2 boliger for enslige mindreårige flyktninger ble lagt ned. Det ble opprettet 5 barneboliger. Heldøgns avlastning ble flyttet fra Kjernåsveien til Dueveien 24 i september. Tilbud etter skoletid, timesavlastning ble økt fra august.

Barneverntjenesten har arbeidet med å kvalitetssikre meldinger til tjenesten og få til gode avklaringer. Meldingene har økt i 2018. Tjenesten mottar meldinger på barn som skulle ha fått hjelp tidligere og av andre. Det er blitt arbeidet med flere spedbarn enn tidligere år. Dette har medført kjøp av flere institusjonsplasser for foreldre/ barn.

Ungdom med sammensatte behov, foreldre som ikke klarer omsorgsoppgavene, ungdom som strever med å gå på skolen og ungdom som strever med rusutfordringer eller andre symptomuttrykk krever økt innsats fra tjenesten. Fokus har vært på barn utsatt for vold, samarbeid med politi og Barnehus. I tillegg kommer arbeidet med prosjektet der det prøves ut endret ansvarsfordeling mellom stat og kommune innenfor barnevernområdet fram til ny barnevernreform trer i kraft.

2.2.3 Driftsresultat og budsjettavvik

Sektorens regnskap utgjør 40 % av totale midler som er brukt på sektorene. Regnskapet viser 595,1 mill. kr mot budsjettert 597,6 mill. kr. Avvik mellom regnskapet og regulert budsjett fremkommer nedenfor.

2.2.4 Budsjettafvik

Sektorens regnskap viser følgende avvik og forbruk i % av regulert budsjett:

Enhet	Regnskap 2018	Regulert budsjett 2018	Avvik i kr	Forbruk i %
Kommunaldirektør og stab	15 766	16 043	277	98,28
Skoler	281 970	280 808	- 1 162	100,41
Kommunale barnehager	94 419	95 650	1 231	98,71
Private barnehager	116 769	113 295	- 3 474	103,07
PP-tjenesten	8 607	8 259	- 348	104,22
Barnevern	36 144	34 983	- 1 161	103,32
Helsestasjon	19 245	19 364	119	99,39
RMU	22 217	29 202	6 985	76,08
Sum Oppvekst og kunnskap	595 137	597 604	2 467	99,59

I tabellen nedenfor kommenteres avvik over 5 % eller mer enn 1 mill. kr. innenfor sektoren.

Enhet	Kommentar til avvik
Skoler	Merforbruk voksenopplæring 1,8 mill. kr pga. flere elever, merforbruk skyss barnehage- og skolebarn 0,8 mill. kr, mindreforbruk spesielle undervisningstiltak andre kommuner 0,5 mill. kr, merinntekt refusjon fra stat og kommuner 0,9 mill. kr
Kommunale barnehager	Mindreforbruk lønnsutgifter 1,5 mill. kr, mindreinntekt oppholdsbetaling 0,3 mill. kr
Private barnehager	Kjøp av barnehageplasser i andre kommuner 3,3 mill. kr
Barnevern	Merforbruk 1 mill. kr må sees mot tilsvarende mindreforbruk i RMU vedrørende akuttenheten som også er en del av barnevernsprosjektet.
RMU	Utsatt etablering barneboliger 6 mill. kr og 1 mill. kr i mindreforbruk prosjekt statlig barnevern sin akuttenhet

2.2.5 Finansierte tiltak fra kommuneplanens samfunnsdel

Tabellen på neste side viser finansierte tiltak fra handlingsplanen 2018-2021 med kommentar. Alle tiltak har referanse til tilhørende veivalg fra kommuneplanens samfunnsdel.

Nr.	Delmål	Tiltak	Drift/ Invest	Kommentar
		Barnehage		
203	5.1	Årseffekt for tjenester til barn med spesielle behov. Assistentressurs 3,9 årsverk og spesialpedagogisk ressurs 4 årsverk fra 1.8.2017 kommunale barnehager	Drift	Gjennomført
204	5.1	Årseffekt for tjenester til barn med spesielle behov. Assistentressurs 1,7 årsverk og spesialpedagogisk ressurs 5,25 årsverk fra 1.8.2017 private barnehager	Drift	Gjennomført
		Skole		
207	5.1	Statlige kompetansekrav lærere	Drift	Gjennomført
209	5.1	Helårseffekt av 4 lærerårsverk i ungdomskolen	Drift	Gjennomført
		Forebyggende helsetjenester barn og unge		
213	4.1, 5.1	0,2 årsverk jordmor	Drift	Gjennomført
214	4.1, 5.1	Videreføring styrking av skolehelsetjenesten videregående skole 0,5 årsverk.	Drift	Gjennomført

2.2.6 Kostra

Barnehager		FÆR	TBG	HRT	K-GR13	Landet u/ Oslo	Vestfold
Nøkkeltall	Enhet	2018	2018	2018	2018	2018	2018
1 Andel barn 1-2 år i barnehage, i forhold til innbyggere 1-2 år (prosent)	prosent	89,9	85,5	80,3	84,1	84	83,2
2 Andel barn 3-5 år i barnehage, i forhold til innbyggere 3-5 år (prosent)	prosent	98,4	98,4	95,8	97,3	97,3	96,5
3 Andel barnehagelærere i forhold til grunnbemanning (prosent)	prosent	44,2	46,1	46,7	40,4	40,8	45,4
4 Andel minoritetsspråklige barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn 1-5 år (prosent)	prosent	85,7	90,3	78,5	84,6	84,6	79,9
5 Netto driftsutgifter barnehager, per innbygger 1-5 år (kr)	kr	174 156	149 704	150 041	150 636	153 249	150 137

- og 2. Færder kommune har full barnehagedekning i hht. barnehageloven. Andelen barn med barnehageplass er over nivået for Vestfold-kommunene.
- Barnehagene i Færder kommune følger barnehagelovens norm for pedagogisk bemanning.
- Færder kommune har 4 barnehageplasser avsatt til flyktninger som kommer flyttende til kommunen gjennom året. Det er tett dialog mellom barnehagemyndigheten og FINT (Flyktning- og innvandrer-tjeneste) for å få minoritetsspråklige barn i barnehage.
- Netto driftsutgifter per innbygger for kommunale og private barnehageplasser er over nivået for Vestfold-kommunene og skyldes at Færder har en høyere dekningsgrad enn snittet. Færder kommune har høyere utgifter til spesialpedagogiske tiltak enn de andre kommunene i Vestfold. I tillegg består de kommunale barnehagene av små og mellomstore enheter der kapasiteten ikke er fullt utnyttet ifht areal og pedagognorm.

Barnevern			FÆR	TBG	HRT	K-GR13	Landet u/ Oslo	Vestfold
Nøkkeltall		Enhet	2018	2018	2018	2018	2018	2018
1	Netto driftsutgifter til barnevernstenesta per innbyggjar 0-22 år (kr)	kr	4 629	6 708	7 048	7 887	8 326	7 671
2	Barn med barnevernstiltak ift. innbyggjarar 0-22 år (prosent)	prosent	4,6	4,8	4,2	3,5	3,9	3,9
3	Brutto driftsutgifter per barn som er plassert av barnevernet (funksjon 252) (kr)	kr	435 008	439 735	532 658	462 527	442 356	490 080
4	Undersøkingar med handsamingstid innan 3 månader (prosent)	prosent	96	99	92	88	87	97

1. Sett i forbindelse med kommunens deltagelse i prosjekt barnevern, kan dette medføre reduserte driftsutgifter i det ordinære barnevernet.
2. Antall meldinger har økt fra 2017 til 2018. Medfører behov for flere tiltak. BTI arbeidet medfører flere meldinger.
3. Færder kommune ligger på samme nivå som sammenlignbare kommuner.
4. Økt arbeidsbelastning på basisbarnevernet/det kommunale barnevernet, medfører noe lengre behandlingstid.

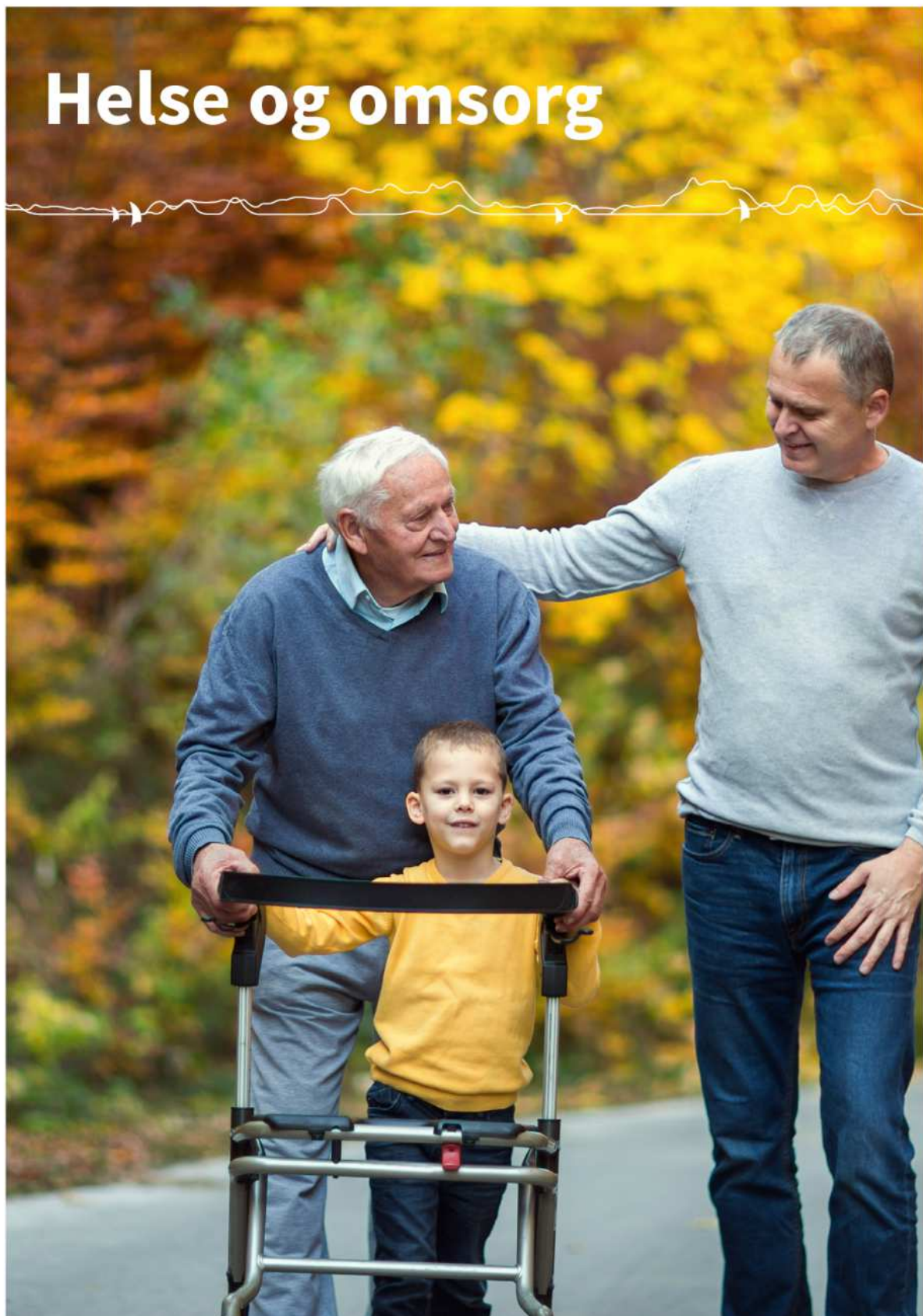
Grunnskole			FÆR	TBG	HRT	K-GR13	Landet u/ Oslo	Vestfold
Nøkkeltall		Enhet	2018	2018	2018	2018	2018	2018
1	Årstimer til særskilt norskopplæring per elev med særskilt norskopplæring (antall)	antall	15,7	6,9	31,1	21,7	21,1	14,8
2	Årstimer til spesialundervisning per elev med spesialundervisning (antall)	antall	127	134,1	192,7	135,1	137,6	136,5
3	Gruppestørrelse 2 - indikasjon på lærertetthet (antall)	antall	17,4	18,1	16	17,3	16	17,1
4	Netto driftsutgifter til grunnskolesektor (202, 215, 222, 223), per innbygger 6-15 år (kr)	kr	101 841	101 656	107 758	103 330	112 430	105 111

1. Fordelt på antall elever som mottar særskilt norskopplæring gir Færder kommune det samme som Vestfoldsnittet men gir noe lavere årstimetall enn Kostragruppe 13.
2. Færder kommune gir i snitt færre årstimer til spesialundervisning fordelt på de elevene som mottar spesialundervisning enn både kostragruppe 13 og landet uten Oslo.
3. Gruppestørrelse 2 – lærertetthet i ordinær undervisning - i Færder er tilnærmet det samme som Kostragruppe13, men er noe høyere enn landet uten Oslo. Færder kommune innfrir kravet til lærernormen.
4. Netto driftsutgiver til grunnskolesektoren ligger under snittet i Vestfold. Dette skyldes lave driftsutgifter.

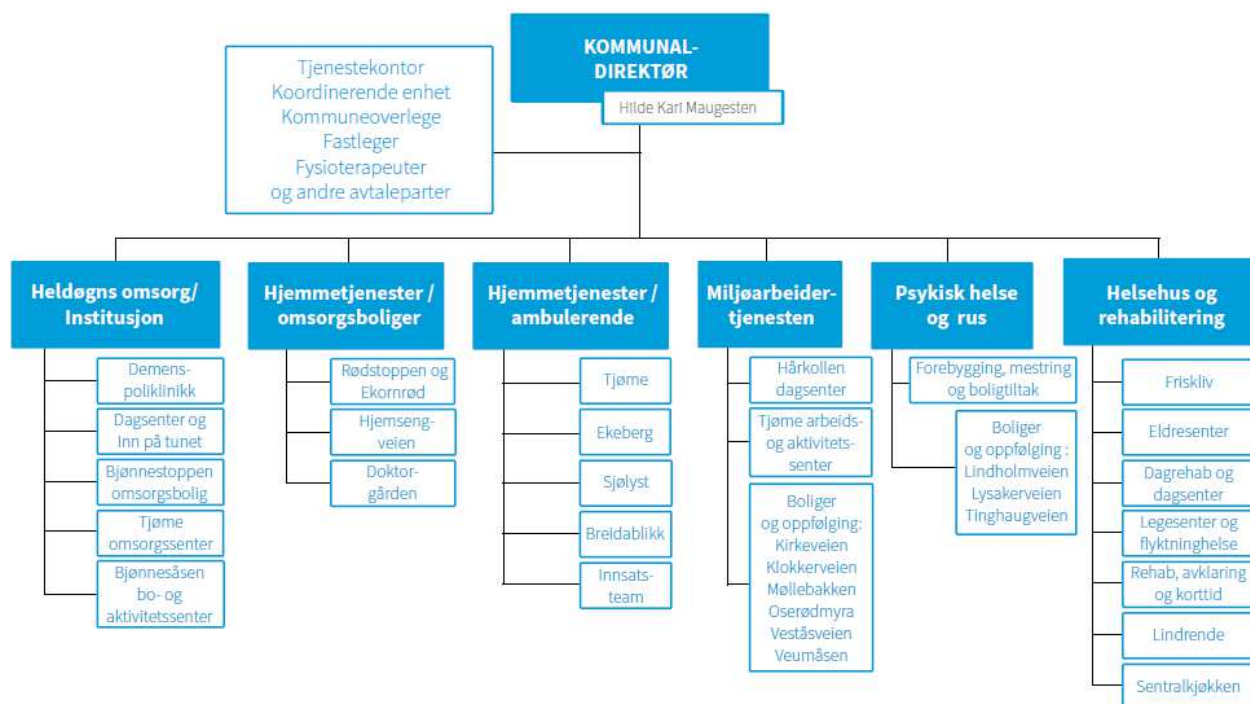
Helsestasjon og skolehelsetjeneste			FÆR	TBG	HRT	K-GR13	Landet u/ Oslo	Vestfold
Nøkkeltall		Enhet	2018	2018	2018	2018	2018	2018
1	Avtalte årsverk i helsestasjons- og skolehelsetjenesten per 10 000 innbyggere 0-20 år (årsverk)	årsverk	50,9	47,6	42,4	37,9	42,1	42
2	Andel nyfødte med hjemmebesøk innen to uker etter hjemkomst (prosent)	prosent	97,6	100,7	108,1	90,6	90,1	98,7

1. Justert for årsverk tilknyttet fritidsarbeid for barn og SLT blir avtalte årsverk i helsestasjonen og skolehelsetjenesten 42,7 % som ligger på landsgjennomsnittet og snittet for Vestfold.
2. Hjemmebesøk er en prioritert oppgave.

2.3 Helse og omsorg

2.3.1 Organisasjonskart Helse og omsorg

2.3.2 Årsmelding

Under etablering av Færder kommune ble deler av helse- og omsorgssektoren omorganisert. Konsolidering av ny struktur, oppgavefordeling og implementering av nye styringssystem har hatt prioritet.

Den demografiske utviklingen gir helse og omsorgssektoren en effektiviseringsutfordring. For å effektivisere driften har kommunen investert i en overgang mellom Bjønnestoppen og Bjønnesåsen sykehjem og digitalt tilsyn på institusjonen. Dette for å øke tilgjengelighet til fellesaktiviteter for beboerne og redusere behov for bemanning på natt. Færder kommune deltar i felles innkjøpsordning for velferdsteknologi i Vestfold og Telemark. Sektoren har sammen med eiendomsforvaltningen planlagt videre bruk av tidligere Gipø sykehjem. Hjemmetjenestens medarbeidere har flyttet inn i nye lokaler på Gipø og Tjøme. Den ambulerende hjemmetjenesten bistår med sykepleiefaglig kompetanse til dem som bor i kommunens omsorgsboliger.

Hovedutvalget vedtok gjennomføring av en tjenesteanalyse av institusjonstjenesten og bemannede omsorgsboliger. Ulike effektiviseringstiltak er iverksatt slik som rendyrking av avdelinger i institusjonstjenesten og omgjøring av plasser iht innbyggernes vedtak. Ledere og hovedtillitsvalgte har fått kurs i logistikk- og driveranalyser for arbeidstidsplanlegging. Hjemmetjenesten har fått en akutt plass til disposisjon i institusjonene uavhengig av tjenestekontorets tildeling. Helsehuset har tatt i bruk et nytt dokumentasjonssystem for å øke kvalitet i tiltaksplaner og dokumentasjon.

Rus- og psykisk helsetjenesten i kommunen har et utstrakt samarbeid med oppvekstsektoren spesielt knyttet til ungdom og unge voksne. Kommunen har etablert en kriseplass ved akutte behov. Kapasiteten i bemannede boliger i Tinghaugveien er utvidet med 4 hybler/leiligheter. Færder kommune har vært programkommune i Husbanken. Mål og resultat fra dette arbeidet er rapportert videre til Husbanken. Brannforebygging for sårbare grupper har vært prioritert i et samarbeid mellom ViB, eiendomsforvaltningen og helse og omsorgssektoren. Det er foretatt en økonomisk

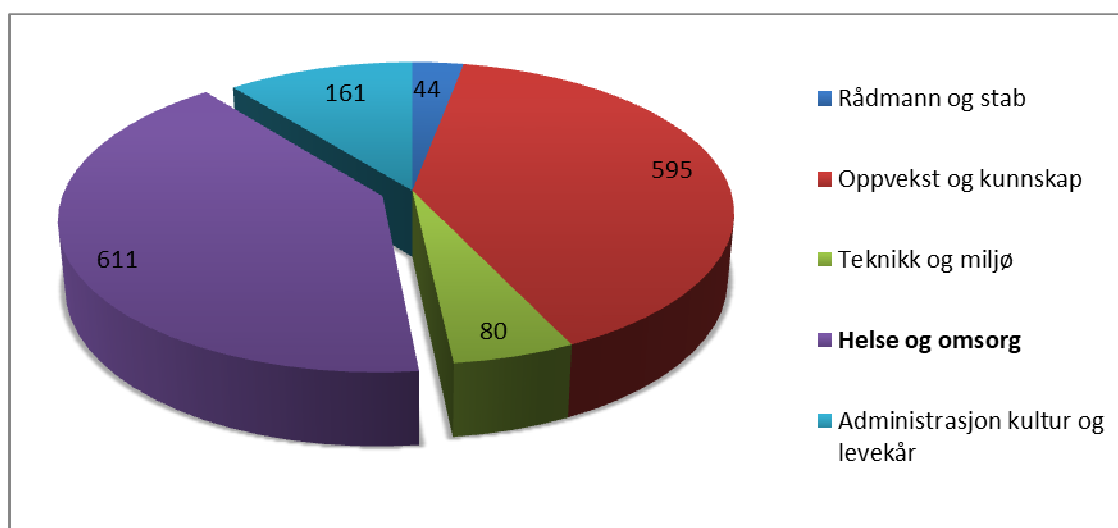
gjennomgang av husleienivået og vedlikeholds nivået i kommunale boliger. Gjengsleieprinsippet ble innført som følge av dette.

Kvalitetsutvalget er utvidet med brukerrepresentant og forbedringsarbeidet er forløpende fulgt opp gjennom året. Kommunen har gjennomført tilsyn med private leverandører, og fylkesmannen har gjennomført tilsyn med både kommunens egen virksomhet og to av de private leverandørene kommunen benytter. Kompetansestrategien er fulgt opp, og er under revisjon i 2019. I miljøarbeidertjenesten er det etablert fagkoordinatorstillinger i alle boliger. De har etablert nettverk med spesielt fokus på arbeid med tiltaksplaner og dokumentasjon.

Tilbud til innbyggere med demenssykdom er kartlagt og et demensforløp er etablert. Tilsvarende er et rehabiliteringsforløp under utvikling.

Tønsbergregionen legevakt og øyeblikkelig hjelp døgntilbud åpnet på Kjelle. Færder kommune har videreført samarbeidet med Tønsberg kommune om hjelpemiddellager, lavterskeltilbudet Sidebygningen og feltpleien. Kommunen i Vestfold har et tett samarbeid med sykehuset i Vestfold. Kommunen betalte for 264 overliggerdøgn i 2018.

2.3.3 Driftsresultat og budsjettavvik

Sektoren Helse og omsorg utgjør 41 % av totale midler fordelt til sektorene. Regnskapsmessig forbruk i 2018 er 611,2 mill. kr mot et budsjett på 606,1 mill. kr. Avvik mellom regnskapsmessig forbruk og regulert budsjett er forklart i tabell nedenfor.

Enhet	Regnskap 2018	Regulert budsjett 2018	Avvik i kr	Forbruk i %
Kommunaldirektør Helse	35 139	35 816	677	98 %
Tjenestekontoret	74 995	74 444	- 551	101 %
Rus og Psykiatri	38 192	39 537	1 345	97 %
Hjemmetjenester	82 344	81 160	- 1 184	101 %
Omsorgsboliger	35 986	35 335	- 651	102 %
Miljøarbeidertjenesten	108 387	107 191	- 1 196	101 %
Bjønnesåsen bo- og aktivitetssenter	136 470	133 644	- 2 826	102 %
Smidsrød Helsehus	99 690	98 977	- 713	101 %
Sum Helse og omsorg	611 203	606 104	- 5 099	101 %

I tabellen nedenfor kommenteres de største avvikene fra budsjett innenfor sektoren. Avvik over 5 % eller mer enn 1 mill. kr kommenteres.

Enhet	Kommentar til avvik
Rus og Psykiatri	Vakante stillinger og lønnsbesparelser utgjør et mindreforbruk på 1,35 mill.kr.
Hjemmetjenester	Merforbruket skyldes innleie fra vikarbyrå tilsvarende 1,2 mill.kr grunnet behov for økt fagkompetanse.
Miljøarbeidertjenesten	Økende behov for avlastning samt ny beboer gir et merforbruk på 1,2 mill.kr.
Bjønnesåsen bo- og aktivitetssenter	Merforbruket skyldes mindreinntekt oppholdsbetaling med 1 mill.kr. Brukere med større behov har gitt et merforbruk på overtid med 1,5 mill.kr. Økte kostnader til lisenser utgjør 0,3 mill.kr.

2.3.4 Finansierte tiltak fra kommuneplanens handlingsdel

Tabellen viser finansierte tiltak fra handlingsplanen 2018-2022 med kommentar. Alle tiltak har referanse til tilhørende veivalg fra kommuneplanens samfunnsdel.

Nr	Delmål	Tiltak	Drift/ Invest	Kommentar
		Helse og omsorg, felles		
301	4.3	Tønsbergregionen legevakt og ØHD-tilbud 2018	Drift	Gjennomført
301	4.3, 4.4	Redusert kostnad egenregi ØHD. Flyttes til legevakten	Drift	Gjennomført
302	4.4	Styrke/videreføre 3 plasser på Villa Smidsrød	Drift	Gjennomført
303	4.3	Samordning om egenbetaling: praktisk bistand	Drift	Gjennomført
307	4.3	Kommunal egenandel, fysioterapi/frisklivsresept	Drift	Gjennomført
		Tjenestekontor		
312	4.2, 4.3	Færder, omsorgsstønad harmoniseres	Drift	Delvis gjennomført
		Tjenester til hjemmeboende		
318	4.2, 4.3	Innkjøp av smarttelefoner mobile enheter i ulik størrelse og programvare	Drift	Ikke gjennomført
		Hjemmetjenester		
319	4.1, 4.3	Videreføring av styrket innsatsteam//hjemmerehab	Drift	Ikke gjennomført
320	4.3	Nye årsverk i Hjemmetjenesten, ambulerende	Drift	Gjennomført
321	4.3	Nye årsverk i Hjemmetjenesten, Hjemseengveien 9, 11, 13 og 15	Drift	Gjennomført
		Rus og psykiatritjenesten		
326	4.1, 4.3	Forebygging av unge risikoutsatte, 2 stillinger og 1 erfaringskonsulent	Drift	Gjennomført

2.3.5 Kostratall

Helse- og omsorg		FÆR	TBG	HRT	K-GR13	Landet u/ Oslo	Vestfold
Nøkkeltall	Enhet	2018	2018	2018	2018	2018	2018
1 Utgifter kommunale helse- og omsorgstjenester per innbygger (kr)	kr	28 323	27 214	25 065	24 896	27 206	26 585
2 Årsverk helse og omsorg per 10 000 innbygger (årsverk)	årsverk	304,4	295	294,8	289,8	311,5	320,1
3 Avtalte legeårsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)	årsverk	10,4	10,7	10,1	10,7	11,3	10,5
4 Avtalte fysioterapeutårsverk per 10 000 innbyggere (årsverk)	årsverk	8,2	8,7	7	9,2	9,5	9,1

3. Færder kommune har større avstander mellom byggene innen helse- og omsorgstjenestene enn Tønsberg og Horten kommuner, med spredt bebyggelse per virksomhet. Kombinert med avskrivning av to nye institusjoner blir utgiftene høyere per innbygger. Færder kommune har 37,4 % i yrkesaktiv alder mot 40,4 og 42,1 % i hhv Horten og Tønsberg kommuner. Andelen eldre over 80 er over 4 % i Færder kommune mot 3,9 % i Horten og Tønsberg kommuner. Færder kommune har flere eldre og flere under 18 år i sin befolkningssammensetning og samtidig færre i yrkesaktiv alder. Kostnadene blir høyere per innbygger på helse og omsorgstjenester.

- Færder kommune har inkludert boligkontoret og enkelte stillinger fra Psykisk helse og rus i tjenesten. Dette bidrar til høyere tall på denne indikatoren. Ved å se på indikator under Psykisk helse og rus, *Netto driftsutgifter til tilbud til personer med rusproblemer pr. innb. 18-66 år (kr)*, er denne vesentlig lavere enn sammenliknbare kommuner.
- Færder kommune har tilsvarende legedekning som sammenliknede kommuner. Av 27,4 årsverk er 22 av disse knyttet til fastlegehjemler. Øvrige er tilknyttet institusjoner, helsestasjon og kommuneoverlege.
- Færder kommune har tilsvarende fysioterapidekning som sammenliknede kommuner. Av 22 årsverk fysioterapeuter er 11,2 av disse knyttet til avtalehjemler. Øvrige er tilknyttet, institusjoner, helsestasjon og ambulerende hjemmetjeneste.

Bolig		FÆR	TBG	HRT	K-GR13	Landet u/ Oslo	Vestfold
Nøkkeltall	Enhet	2018	2018	2018	2018	2018	2018
1 Totalt antall kommunalt disponerte boliger (antall)	antall	519	1 086	553	37 424	96 649	5 572
2 Andel kommunale boliger som er tilgjengelige for rullestolbrukere (prosent)	prosent	60	42	45	52	53	54
3 Brutto investeringsutgifter til boligformål per innbygger i kroner (kr)	kr	843	1 346	365	1 535	1 505	1 292
4 Husstander i midlertidige botilbud i mindre enn 3 måneder (antall)	antall	17	59	33	1 497	2 737	235
5 Antall boliger godkjent av kommunen for finansiering med startlån, per 1000 innbyggere (antall)	antall	0,9	0,7	1,4	1,4	1,4	1,2

- Færder kommune har et godt tilbud til boligsøkere som er vanskeligstilte.
- Færder kommune har fokus på livsløpsstandard i kommunale boliger.
- Færder kommune har inngått tilvisningsavtale med Obos. Det betyr at det er Obos som investerer i bolig. Kommunen har tildelingsrett.
- Færder kommune har få som må benytte midlertidige botilbud. Boligsosialt team har i samarbeid med NAV egne ressurser som driver med boligveiledning og hjelp til å finne varig bolig.
- Kommunen har et høyt prisnivå som gjør det vanskelig for de som kommer inn under ordningen for startlån å kunne kjøpe bolig.

Psykisk helse og rus		FÆR	TBG	HRT	K-GR13	Landet u/ Oslo	Vestfold
Nøkkeltall	Enhet	2018	2018	2018	2018	2018	2018
1 Netto driftsutg. til tilbud til personer med rusproblemer pr. innb. 18-66 år (kr)	kr	338	715,7	599,1	510	476,7	403,3
2 Andel nyinnflyttede rusmiddelmissbrukere med psykiske lidelser (prosent)	prosent	9	5	6	6	:	:
3 Antall vedtak om kjøp av tiltak til rusmiddelmissbrukere av aktører utenfor komm per 10 000 innbyggere 18-66 år (antall)	antall	0,6	1,4	0	2,4	2,2	1

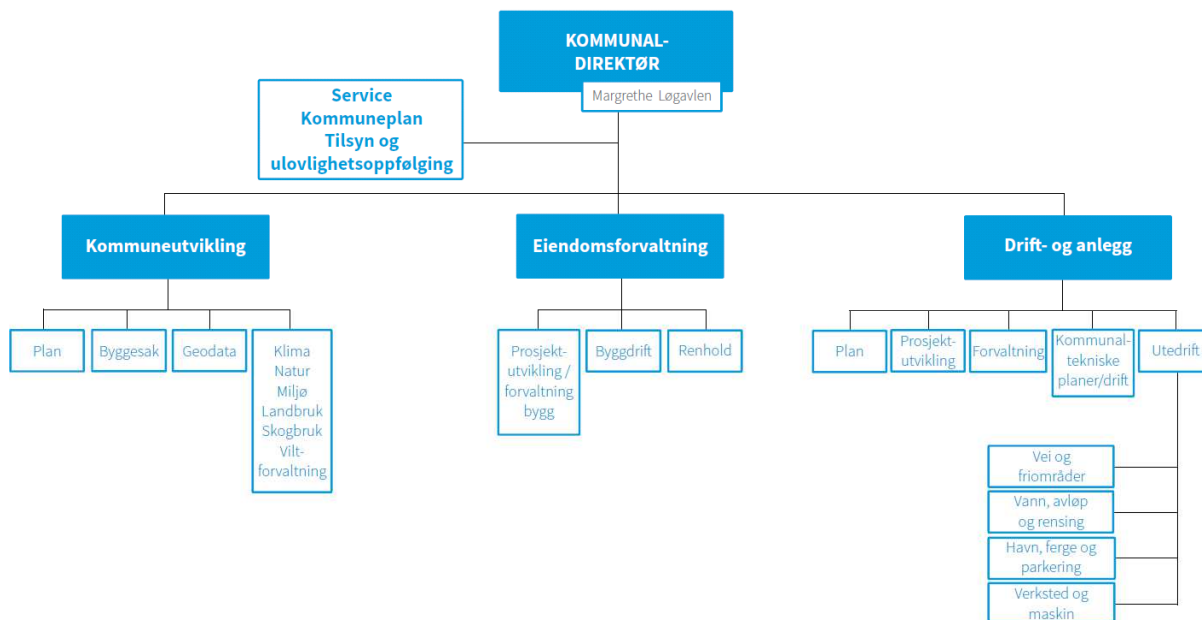
- Færder kommune har i 2018 fått innrapportert en del av årsverkene i Psykisk helse og rus under Helse og omsorg. Dette sammen med en effektiv organisering, gjør at driftsutgiftene er lavere enn sammenliknede kommuner. Tallet vil være noe høyere fra 2019 når innrapporteringen blir korrigert.
- Færder kommune har kanskje en noe økt tilflytting grunnet Distriktpsikiatrisk senter Vestfold på Linde og Avdeling for rusbehandling på Skjerve. Her er grunnlaget så lite at det prosentmessige utslaget kan fremstå uforholdsmessig stort.

3. Færder kommune kjøper sporadisk tiltaksplasser, da ofte av ideelle organisasjoner. Dette skjer da i påvente av rusbehandling eller annen behandling.

2.4 Teknikk og miljø

2.4.1 Organisasjonskart teknikk og miljø

2.4.2 Årsmelding

Det har vært høy aktivitet og stor saksmengde på alle virksomhetens fagområder. Dette har gitt kapasitetsutfordringer. I tillegg har kommunesammenslåingen gitt merarbeid, særlig innenfor byggesaksområdet. Våren 2018 ble det innleid konsulent til å behandle byggesøknader og 1 årsverk ble omdisponert til byggesak fra reguleringsplan og klima- og miljø. Budsjetterte gebyrinntekter på byggesaksområdet ble nedjustert med 2,5 mill. kr i 2. tertial.

På landbruksområdet ga tørkesommeren 2018 et merarbeid, særlig knyttet til behandling av søknader om erstatning for avlingsvikt.

I Eiendomsforvaltningen er det gjennomført en effektivisering i renhold som gjør at renholdsavdelingen i kommunen tar over det kjøpte renholdet i egen regi uten å øke bemanning. Dette gir en økonomisk gevinst beregnet til 1,75 mill. kr.

Det er gjennomført planleggingsarbeid/forprosjekt i forbindelse med bygging av ny skole på Labakken.

De siste årene har det vært et ekstra fokus på brannsikkerhet, og det er i 2018 kartlagt og gjennomført flere brannsikkerhetstiltak som etablering av flere automatisk slukkeanlegg ved kommunale boliger. Dette arbeidet fortsetter ut i 2019/20.

Salg av kommunal eiendom har gitt kommunen en inntekt for 2018 på ca. 30 mill.kr.

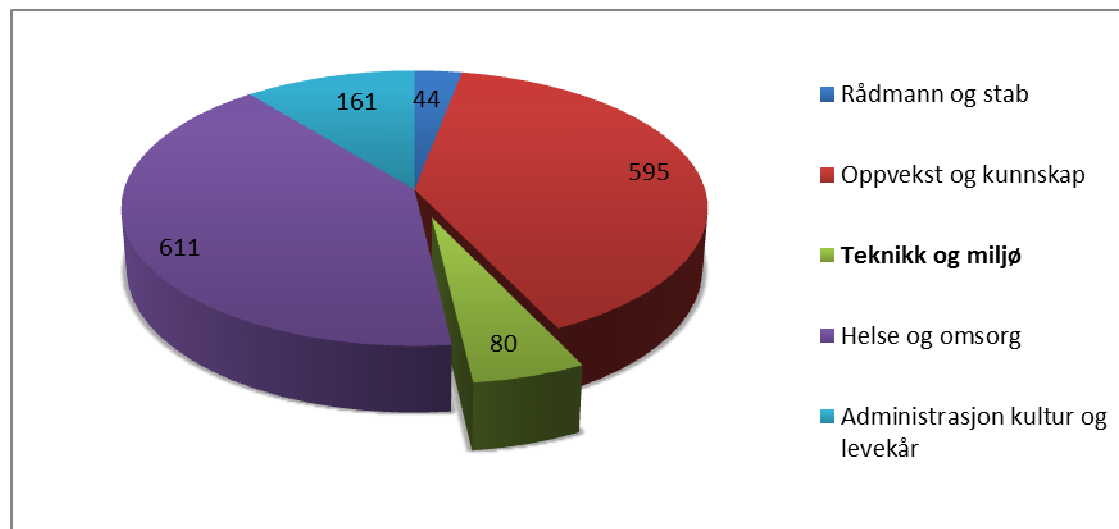
Det ble meldt et behov om utvidelse ved Tinghaugveien 7, og disse ble ferdigstilt med 4 nye leiligheter i 2018. Det ble etablert overgang ved Bjønnesåsen – Bjønnestoppen som vil gi en økonomisk gevinst i form av fremtidig bemanning for tjenestestedet. Underetasjen i Tjøme rådhus er bygget om for hjemmetjenesten.

Året startet med en lang vinter med mye brøyting og strøing, og fortsatte med en brå overgang til sommer. Dette medførte et press på mannskapet på utedrift med behov for bruk av overtid.

Det er gjennomført en effektivisering i form av reduksjon av innkjøpte tjenester ved å bruke egne på flere oppgaver i utedriften.

Det er gjort en omlegging innenfor renovasjon på friområder med gjennomgang av dunker og plassering. Dette sammen med nye avfallsdunker som varsler direkte til renovasjonsfirma når det er behov for tømning. Dette har redusert antall timer til å håndtere renovasjon både i ordinær drift og på overtid. Det er gjort besparelser på bruk av konsulenter i prosjektoppfølgningen ved å bruke egne ansatte. Samarbeidet med planavdelingen er forbedret ved at en person håndterer alle kommunaltekniske planer. Arbeidet med å knytte tekniske anlegg til samme driftskontrollsystem er kommet godt i gang i 2018.

2.4.3 Driftsresultat og budsjettavvik

Sektoren teknikk og miljø utgjør 80 % av totale midler fordelt til sektorene. Regnskapsmessig forbruk i 2018 er 80 mill. kr mot et budsjett på 86 mill. kr. Avvik mellom regnskapsmessig forbruk og regulert budsjett er forklart i tabell nedenfor.

Enhet	Regnskap 2018	Regulert budsjett 2018	Avvik i kr	Forbruk i %
Teknisk stab og kommuneplan	8 209	8 453	244	97,11
Kommuneutvikling	9 051	10 000	949	90,51
Eiendomsforvaltning	73 140	75 089	1 949	97,40
Brannvesen	19 534	20 482	948	95,37
Utedrift / Drift og anlegg	- 28 121	- 25 740	2 381	109,25
Småbåthavner og sjøbruk	- 1 875	- 2 222	- 347	84,37
Sum Teknikk og miljø	79 938	86 062	6 124	92,89

I tabellen nedenfor kommenteres de største avvikene fra budsjett innenfor sektoren. Avvik over 5 % / 1 mill. kommenteres.

Enhet	Kommentar til avvik
Kommuneutvikling	Kommuneutvikling har et mindreforbruk tilsvarende 0,9 mill. kr. tilknyttet redusert kjøp av konsulenter og tjenester til oppstart av nye prosjekter.
Eiendomsforvaltning	Merinntekt på utleieinntekter utgjør 1,9 mill.kr. Merinntekten ble varslet i 2. tertial. Det ble foreslått at inntekten skulle dekke opp eventuelle økte strømkostnader. Strømkostnadene for 2018 ble lavere enn forventet.
Utedrift / Drift og Anlegg	Mindreforbruk på 2,4 mill. knytter seg til innsparing på driftsavtaler, drift av egne transportmidler og inventar. Videre er det en merinntekt knyttet til parkering og gjestehavn, se kommentar under småbåthavner og sjøbruk. For selvkostområdet er det et netto mindreforbruk tilsvarende 0,8 mill. kr
Småbåthavner og sjøbruk	Småbåthavner og sjøbruk har mindreinntekt knyttet til gjestehavn. Avviket oppstår ettersom denne inntekten er regnskapsført på enhet for utedrift.

2.4.4 Gjennomførte tiltak i forhold til handlingsplanen

Tabellen viser hvilke tiltak sektoren har gjennomført ut fra temaene i handlingsplanen og kommentarer til gjennomføringen av tiltakene. Temaene i kommuneplanen er gjengitt ovenfor de aktuelle tiltakene.

Nr	Delmål	Tiltak	Drift/ Invest	Kommentar
		Eiendomsforvaltningen		
401	6.8	Rehabiliteringsplan formålsbygg	Investering	Gjennomført
402	6.8	Rehabiliteringsplan /boligfornyingsplanen	Investering	Gjennomført
404	1.5, 4.5, 6.8	Økt ramme bevilgning Wilhelmsenhallen innvendig rehabilitering	Investering	Gjennomført
405	5.1, 6.8	Bygging av ny skole Labakken	Investering	Delvis gjennomført
410	6.8	Tjøme kommunehus - ombygging hjemmetjenesten lokaler	Investering	Gjennomført
411	4.4	Overgang Bjønnesåsen - Bjønnestoppen	Investering	Gjennomført
415	5.1, 6.8	Planlegging/rehabilitering av Tjøme ungdomsskole	Investering	Ikke gjennomført
418	4.4	To småhus på Haug	Investering	Ikke gjennomført
422	1.1, 1.2, 6.8	Prosjektering og bygging av bibliotek	Investering	Ikke gjennomført
		Kommuneutvikling		
424	1.1, 3.4	Friluftsmål	Investering	Delvis gjennomført
425	3.2, 3.4	Utarbeide grønnstrukturanalyse, inkl. kartlegging og verdsetting av friluftsområder	Drift	Delvis gjennomført

426	6.8, 7.1	Utarbeide klima- og energiplan	Drift	Delvis gjennomført
428	1.2, 1.6	Planlegging av offentlige arealer i Teie sentrum inklusive utvikling av Teie torv som en attraktiv offentlig møteplass.	Drift	Ikke gjennomført
430	8.3	Styrke saksbehandlerkapasiteten på byggesak - 100% stilling	Drift	Gjennomført
431	8.3	Styrke saksbehandlerkapasiteten på landbruk - 40% stilling	Drift	Ikke gjennomført
432	8.3	Viltnevd	Drift	Gjennomført
433	8.4	Tjenestebil oppmåling	Drift	Gjennomført
Virksomhet drift og anlegg				
442	6.2	Kommunale veier - oppgradering	Investering	Gjennomført
443	6.1, 6.2	Kommunale veier - oppgradering busstopp/lommer universell tilrettelegging	Investering	Ikke gjennomført
444	6.1	Veilys - Oppgradering	Investering	Gjennomført
445	1.6, 3.3, 6.1, 6.2	Planlegge og bygge sykkelveier i henhold til trafiksikkerhetsplanen	Investering	Gjennomført
446	8.6, 6.1, 6.2	Gjennomføre mindre tiltak i kommunens trafiksikkerhetsplan.	Investering	Gjennomført
447	6.1	Tilskudd til Veierland - ferjen	Drift	Gjennomført
448	8.6, 1.6	Trafikantrettede tiltak skoler, barnehager, frivillige	Drift	Gjennomført
450	6.4	Utbygging og fornyelse av avløpsanlegg i henhold til hovedplan avløp og utslippstillatelsen	Investering	Gjennomført
451	6.2	Even Tollesensvei	Investering	Gjennomført
452	6.3	Sigevann Støyten	Investering	Gjennomført
453	6.4	Opprydding i avløp som ikke går til renseanlegg i henhold til handlingsplan.	Investering	Gjennomført
454	6.3	Utbygging og fornyelse av anlegg i henhold til hovedplan vann	Investering	Gjennomført
455	8.4	Fornyelse av utstyr og maskinpark	Investering	Gjennomført
456	8.4	Nye lisenser - INFOR / Datastream - 2stk	Drift	Ikke gjennomført
464	3.6	Utvidelse Nøtterøy kirkegård	Investering	Delvis gjennomført
465	5.2, 3.3, 3.4	Oppgradere Rosanes friområde, tilrettelegging for opphold, lek mv.	Investering	Delvis gjennomført

2.4.5 KOSTRA

Eiendomsforvaltning		FÆR	TBG	HRT	K-GR13	Landet u/ Oslo	Vestfold
Nøkkeltall	Enhet	2018	2018	2018	2018	2018	2018
1 Netto driftsutgifter til forvaltning av eiendom per innbygger (kr)	kr	474	275	161	303	295	241
2 Herav utgifter til renhold (kr)	kr	247	182	146	154	161	163
3 Herav energikostnader per kvadratmeter (kr)	kr	134	139	118	117	126	132

1. Færder kommune ligger unaturlig høyt sammenlignet med nærliggende kommuner. Forklaringen er bl.a. at kostnader forbundet med prosjektutvikling og utvikling av eiendom også ligger inne i disse tallene. Det

vil bli gjort en ny vurdering av hvilke kostnader som skal føres på funksjon 121 - forvaltning av eiendom - i forbindelse med budsjett 2020.

2. Færder kommune ligger høyere enn sammenlignbare kommuner. Dette skyldes at utgifter til hjemmerenhold også er medtatt i tallene. I tillegg har kommunen identifisert mulighet for besparelser på dette område som implementeres i 2019.
3. Nøkkeltallet viser hvor store energi kostnader Færder kommune har per kvadratmeter av alle utvalgte formålsbygg som kommunen eier.

Klima og energi		FÆR	TBG	HRT	K-GR13	Landet u/ Oslo	Vestfold
Nøkkeltall	Enhet	2018	2018	2018	2018	2018	2018
1 Energiutgifter per m2 kommunalt eide bygg (kr)	kr	134	139	118	117	126	132
2 Andel oljeforbruk av totalt forbruk i kommunens eiendomsforvaltning, egne bygg (prosent)	prosent	3	2	0	1	1	1
3 Andel fornybarforbruk av totalt forbruk i kommunens eiendomsforvaltning, egne bygg (prosent)	prosent	97	93	93	97	96	96
4 Utslipp av CO2 knyttet til energibruk (g/kWh)	g/kWh	7	6	5	3	4	4

1. Energiutgifter omtrent som gjennomsnitt i Vestfold. Denne forventes å gå ned når nytt SD-anlegg (sentraldrift) er fullt ut implementert. Oppgradering av bygningsmassen vil energiforbruket i fremtiden gå ned.
2. Oljekjeler er faset ut, men brukes unntaksvis ved feil vel el-kjeler eller som topping ved behov.
3. Forventes til 100, gitt at elektrisitet er fornybar.
4. Utslipp forventes redusert når oljekjeler er faset ut i 2020.

Plan, byggesak og miljø		FÆR	TBG	HRT	K-GR13	Landet u/ Oslo	Vestfold
Nøkkeltall	Enhet	2018	2018	2018	2018	2018	2018
1 Byggesøknader i alt behandlet (antall)	antall	597	672	302	43 988	139 010	7 478
2 Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for byggesaker med 12 ukers frist (dager)	dager	32	55	35	46	39	56
3 Andel av innvilgete byggesøknader som skjer gjennom vedtak om dispensasjon fra plan (prosent)	prosent	15	1	..	22	20	12
4 Tilsyn i ikke omsøkte byggesaker for byggevirkosomhet som skulle vært omsøkt (antall)	antall	15	9	4	1 356	3 868	96
5 Søknader om nye bygninger i strandsonen som ble innvilget (antall)	antall	23	2	..	990	6 148	138
6 Selvkostgrad i byggesaker (prosent)	prosent	69	83	88	92	81	89

1. Saksmengden viser høy byggeaktivitet sammenlignet med nabokommuner, men tallet er noe lavere enn Tjøme og Nøtterøy kommuner i foregående år.
2. Måten å beregne saksbehandlingstid på som fremgår av byggesaksforskriften. «Opplevd saksbehandlingstid» hos søkere vil nødvendigvis være lengre.
3. Dispensasjoner skyldes i hovedsak eldre reguleringsplaner og strandsonesaker.
4. Egen enhet som jobber med tilsyn, økt aktivitet som følge av dette.
5. I hovedsak rivning og gjennomføring på dispensasjon.
6. Færder kommune har en redusert dekningsgrad tilknyttet byggesaker som følge av saksbehandlingstid og lovlighetsoppfølging i 2018.

Husholdningsavfall			FÆR	TBG	HRT	K-GR13	Landet u/ Oslo	Vestfold
Nøkkeltall		Enhet	2018	2018	2018	2018	2018	2018
1	Årsgebyr for avfallstjenesten - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1) (kr)	kr	2 120	2 036	1 976	2 622	2 682	1 906
2	Andel levert til materialgjenvinning inkl. biologisk behandling (prosent)	prosent	63,9	63,9	63,9	44,9	41,9	61

1. Små variasjoner innad i Vestfold. Variasjoner kan skyldes fondsjusteringer.
2. Vesar-kommunene kommer likt ut med hverandre og bedre enn landsgjennomsnittet. Kildesortering ble etablert tidlig i VESAR-området og har kommet lenger enn mange andre steder i landet.

Kommunal vannforsyning			FÆR	TBG	HRT	K-GR13	Landet u/ Oslo	Vestfold
Nøkkeltall		Enhet	2018	2018	2018	2018	2018	2018
1	Årsgebyr for vannforsyning - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1) (kr)	kr	2 981	2 163	2 269	2 449	3 252	2 533
2	E.coli: Andel innbyggere tilknyttet kommunalt vannverk med tilfredsstillende prøveresultater (prosent)	prosent	100	100	100	..	97,8	99,9
3	Andel av total kommunal vannleveranse til lekkasje (prosent)	prosent	33	16	21	..	29,6	28,9

1. Færder har lengre ledningsnett per abonnent enn nabokommunene samt få næringsbedrifter med høyt forbruk.
2. Mål oppnådd.
3. Høyere lekkasje enn nabokommuner skyldes lengde og alder på ledningsnett, høyt trykk og at Færder har få næringsbedrifter med høyt forbruk.

Kommunal avløp			FÆR	TBG	HRT	K-GR13	Landet u/ Oslo	Vestfold
Nøkkeltall		Enhet	2018	2018	2018	2018	2018	2018
1	Årsgebyr for avløpstjenesten - ekskl. mva. (gjelder rapporteringsåret+1) (kr)	kr	6 311	3 780	4 243	3 639	3 745	4 141

1. Gebyrene er høyere enn landsgjennomsnittet, delvis fordi Færder kommune ikke har store næringsaktører som bidrar. Topografien med kyst på alle kanter gjør at det kreves mye pumping, samtidig gir spredt bebyggelse lengre ledninger per abonnent og høyere kostnader.

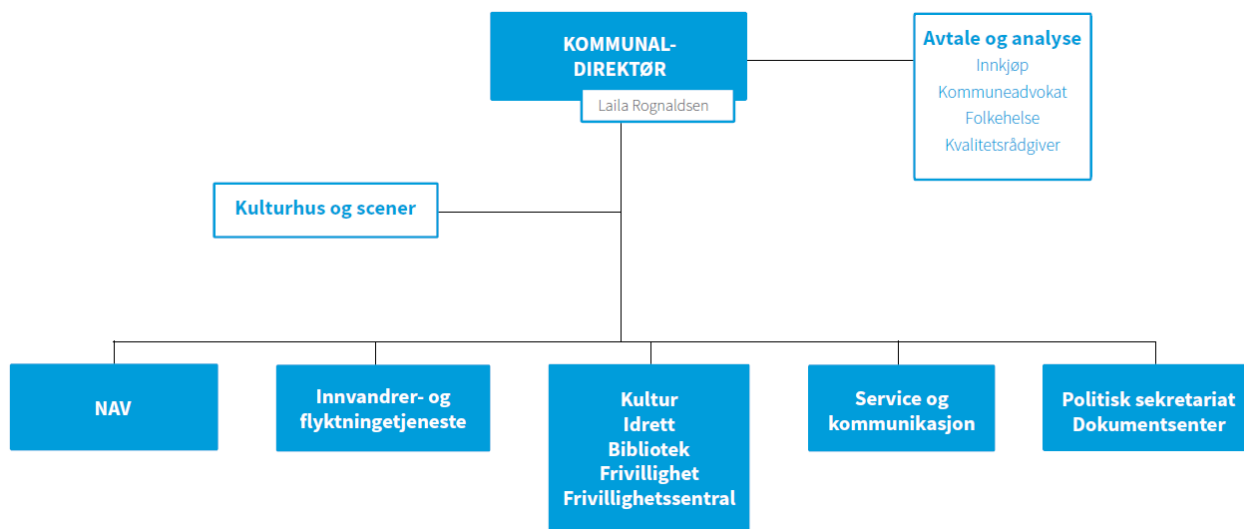
Samferdsel			FÆR	TBG	HRT	K-GR13	Landet u/ Oslo	Vestfold
Nøkkeltall		Enhet	2018	2018	2018	2018	2018	2018
1	Andel kommunale veier og gater med belysning av alle kommunale veier og gater (prosent)	prosent	94,7	100	100	82,2	62,8	85,5
2	Netto driftsutgifter til kommunale veier og gater per innbygger (kr)	kr	822	827	565	1 020	1 153	1 011
3	Netto driftsutgifter til kommunale veier og gater per km (kr)	kr	146 253	202 255	113 544	194 779	146 669	204 283

1. Sannsynlig at veiene på Veierland er hovedforklaringen på at Færder ligger under nabokommunene.
2. Tett befolkede områder som Færder vil ha færre km vei per innbygger og lavere kostnader per innbygger enn landsgjennomsnittet.
3. Færder kommune har krav til reparasjon etter tiltak i vei og holder kostnadene nede på drift.

2.5 Administrasjon, kultur og levekår

2.5.1 Organisasjonskart Administrasjon, kultur og levekår

2.5.2 Årsmelding

Parallelt med etableringen av Færder kommune ble også sektor administrasjon, kultur og levekår etablert. Sektoren representerer en bred tjenesteportefølje både med sektorovergripende administrative oppgaver og tjenester knyttet til sosialtjenesten og kultur.

De administrative oppgavene som er samlet i sektoren er kommuneadvokat, advokater, oppfølging med Jarlsberg IKT, service og kommunikasjonsavdelingen, sekretariat og dokumentsenter, folkehelsekoordinator og innkjøp.

I første halvår var det fokus på nytt sak og arkivsystem. Dokumentsenter og sekretariat foretok opplæring av alle kommunens saksbehandlere. Digitalisering av kommunikasjon med innbyggere og samarbeidspartnere er tatt i bruk i form av Altinn tjenestene svar-inn og svar-ut.

Kommunikasjonsavdelingen har etablert nettsider for Færder kommune og de underliggende tjenestene, samt produsert nye trykksaker i Færder kommunes grafiske profil. Digitalisering av kommunens tjenester er prioritert og avdelingen har implementert digitale skjemaer for flere tjenesteområder. Digitalt konkurranseverktøy for innkjøp er også tatt i bruk.

Kostander knyttet til sosiale bidrag i NAV har økt på landsbasis de siste årene. Dette er også en realitet for Vestfold og for Færder. NAV Færder har gode erfaringer i sitt markedsarbeid basert på mentorer fra næringslivet. Dette arbeidet videreføres.

Flyktning- og innvandrertjenesten flyttet inn i nye lokaler hos Via Færder. Ankomsttall i 2016 og 2017 resulterte i mange deltagere på introduksjonsprogram i starten av 2018. Færder kommune har rammeavtale med Velle Utvikling om introduksjonsprogram for nyankomne flyktninger. Anmodningen fra Imdi for 2018 var på 25 personer hvorav 4 enslige mindreårige. Resultatene for deltagere som avsluttet det toårige introduksjonsprogrammet i 2018 viser at 71 % har gått over i arbeid eller utdanning. Dette er i tråd med kommunens målsetting på 70%. Utfordringen for tjenesten er varierende bosetting fra år til år.

Fellesnemda for Færder kommune å utarbeide en helhetlig plan for integrering og en tiltaksplan for frivillhetsstrategien. Planene var ferdigstilt i november og ble lagt ut for medvirkning og innspill frem til 31.01.2019.

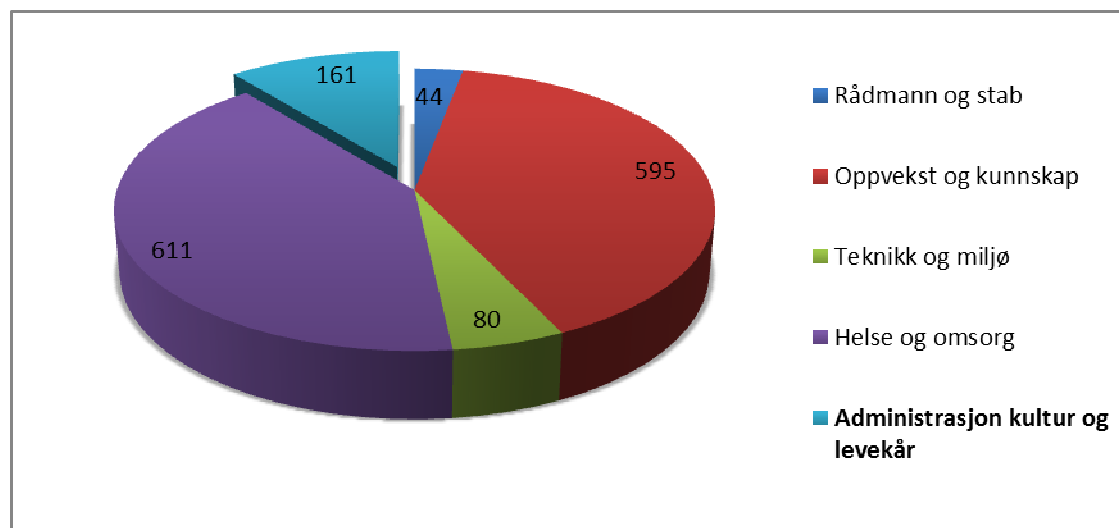
Nøtterøy kulturhus hadde 38 000 besøkende i 2018, dette er en økning på 3 000 fra 2017. Arrangementsprogrammet er rikholdig og variert. Satsning internasjonale produksjoner og nysirkus ser ut til å fenge publikum. I 2018 arrangerte Nøtterøy kulturhus for første gang soloppgangskonsert på Verdens ende. Konserten ble en stor suksess og gav en merinntekt på 0,9 mill. kr.

Kulturenheten har etablert saksbehandlingsrutiner og ordninger som skal gi forutsigbarhet og likebehandling i tildeling av tilskudd til frivillige lag og foreninger. Færder kommune videreførte tradisjonen fra Tjøme kommune og arrangerte kulturuke i oktober. I september hadde enheten ansvar for arrangementet i Rosahaugparken i forbindelse med HKM kronprins Håkon Magnus og HKM kronprinsesse Mette Marits besøk i Færder kommune.

Tønsberg og Færder bibliotek innførte i august meråpent bibliotek på hovedbiblioteket i Tønsberg. Kommunestyret vedtok modernisering av ishallen og byggingen av Maier arena i samarbeid med Tønsberg kommune. Avtale om utredningssamarbeid og intensjonsavtale om nytt interkommunalt svømmeanlegg i Tønsberg ble vedtatt

Frivilligheten i Færder er mangfoldig og det legges ned mange timer med frivillig arbeid hvert år. Det bidras til beredskapsarbeid, til ulike arrangementer både i institusjoner, innen kultur, forvaltning av natur og kulturminner, følgetjenester, frivillige gir innspill til høringer og innbyggerne deltar aktivt i inkluderingsarbeid. Frivillighet er viktig for folkehelsen og motvirker utenforskap og ensomhet. Dette er like viktig for de som utfører frivillighet som for de som mottar hjelp og støtte fra frivillige.

2.5.3 Driftsresultat og budsjettavvik

Sektor Administrasjon, kultur og levekår utgjør 10,8 % av totale midler fordelt til sektorene. Regnskapsmessig forbruk i 2018 er 161,0 mill. kr mot et budsjett på 164,1 mill. kr. Avvik mellom regnskapsmessig forbruk og regulert budsjett er forklart i tabellen nedenfor.

Enhet	Regnskap 2018	Regulert budsjett 2018	Avvik i kr	Forbruk i %
Kommunaldirektør og stab	24 042	24 578	536	98 %
NAV	60 874	61 825	951	98 %
Innvandrertjenesten	39 160	39 220	60	100 %
Servicesenteret	4 882	4 766	- 116	102 %
Dokumentsenter	3 066	3 553	487	86 %
Sekretariat	8 800	8 963	163	98 %
Kulturenheten	16 329	16 301	- 28	100 %
Nøtterøy kulturhus	2 287	3 225	938	71 %
Frivillighetsentraler	1 637	1 712	75	96 %
Sum Administrasjon, kultur og levekår	161 077	164 143	3 066	98 %

I tabellen nedenfor kommenteres de største avvikene fra budsjett innenfor sektoren. Avvik over 5 % eller 1 mill. kommenteres.

Enhet	Kommentar til avvik
Dokumentsenter	Mindreforbruk av utgifter til porto etter innføring av SvarUT-tjeneste utgjør 0,2 mill. kr. Merinntekter på salgsbevilgning av alkohol utgjør kr 0,3 mill. kr.
Nøtterøy kulturhus	Arrangementet Soloppgangskonsert på Verdens Ende gav merinntekter på kr 0,9 mill. kr.

2.5.4 Finansierte tiltak fra kommuneplanens handlingsdel

Nr	Delmål	Tiltak	Drift/ Invest	Kommentar
NAV				
100	1.1, 2.1, 5.2, 8.4	Omgjøring av to stk prosjektstillinger til faste stillinger. Dette for å styrke oppfølging av sosialhjelp.	Drift	Gjennomført
Flyktning- og innvandrertjenesten (FINT)				
104	8.7	Ref IMDI rundskriv 16/2017, bortfall grunntilskudd	Drift	Gjennomført
Kultur				
109	1.2, 3.4, 4.1	Pilegrimsled	Drift	Ikke gjennomført
110	1.2, 3.3, 4.1	Anlegg for amerikanske idretter - interkommunalt samarbeid med Tønsberg	Investering	Ikke gjennomført
112	1.2, 3.3, 4.1	Oppgradering Tønsberg Ishall - interkommunalt anlegg i samarbeid med Tønsberg	Investering	Ikke gjennomført
113	1.2, 3.3, 4.1	Oppgradering Tønsberg Ishall - interkommunalt anlegg i samarbeid med Tønsberg - økt driftstilsudd	Drift	Ikke gjennomført
115	1.2, 3.3, 4.1	Interkommunalt anlegg: Maier Arena	Investering	Ikke gjennomført
115	1.2, 3.3, 4.1	Interkommunalt anlegg: Maier Arena	Drift	Ikke gjennomført
116	3.3	Harmonisering av betalingssater tilknyttet idrettshaller	Drift	Gjennomført
IT				
119	1.1, 1.7, 8.3, 8.4	KS Digitaliseringsmidler	Drift	Gjennomført
121	8.3, 8.4	Nye lisenser operativsystem og MS office	Investering	
122	8.7	Opphør av leveranse til Lardal kommune fra 2018, Websak	Drift	Gjennomført
123	8.4	8100 IT-investeringer	Investering	Påbegynt
IT - Oppvekst og kultur				
128	5.1,8.4	PC'er til elever 7 klasse	Investering	Gjennomført
128	5.1,8.4	PC'er til elever 7 klasse	Drift	Gjennomført
130	8.3, 8.4	Digitalt utstyr, trådløst nett og infrastruktur til barnehagene	Investering	Påbegynt
131	8.3, 8.4	8201 IT-skole	Investering	Påbegynt

2.5.5 Kostra-tall

Sosialtjenesten		FÆR	TBG	HRT	K-GR13	Landet u/ Oslo	Vestfold
Nøkkeltall	Enhet	2018	2018	2018	2018	2018	2018
1 Sosialhjelpsmottakere (antall)	antall	938	1 526	1 026	53 054	120 071	7 788
2 Antall sosialhjelpsmottakere 18-24 år (antall)	antall	163	314	218	10 427	24 253	1 573
3 Sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp i 6 måneder eller mer (antall)	antall	431	558	398	21 125	44 476	3 305
4 Sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp som viktigste kilde til livsopphold (antall)2	antall	379	705	490	24 008	50 345	3 584
5 Antall barn i familier som mottok sosialhjelp (antall)	antall	442	726	399	27 836	62 347	3 567

2For 2017 er sosialhjelpsmottakere med hovedinntekt introduksjonsstøtte skilt ut fra hovedinntekt sosialhjelp. For 2015 og 2016 er disse registrert sammen.

- Sett opp mot antall innbyggere er andelen sosialhjelpsmottakere i Færder kommune 3,5 % mot 3,3 % i Tønsberg og 3,8 % i Horten. Snittet i Vestfold er 3,1%.
- Andelen 18-24 år er 17,4 % mot 20,6 % i Tønsberg og 21,2 % i Horten. Snittet i Vestfold er 20,2 %. Færder kommune har altså færre unge sosialhjelpsmottakere enn de kommunen sammenligner seg med.

3. Av sosialhjelpsmottakerne i Færder kommune er andelen med sosialhjelp 6 mnd eller mer høyere, 45,9 %, enn i Tønsberg 36,6 % og Horten 38,8 %. Snittet i Vestfold er 42,4 %. Færder kommune har mange på supplerende sosialhjelp som er knyttet til langvarige stønader som uføretrygd, arbeidsavklaringspenger, kvalifiseringsstønad og introduksjonsstønad.
4. Andelen sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp som viktigste kilde til livsopphold er lavere, 40,4 %, mot 46,2 % i Tønsberg og 47,8 % i Horten. Snittet i Vestfold er 46,0 %.
5. Andelen barn i familier som mottok sosialhjelp ift befolkningen er høyere 1,7 % sammenlignet med Tønsberg 1,6 % og Horten 1,5 %. Snittet i Vestfold er 1,4 %. Dette har ingen sammenheng med barnefattigdomsprosjektet.

Kirke		FÆR	TBG	HRT	K-GR13	Landet u/ Oslo	Vestfold
Nøkkeltall	Enhet	2018	2018	2018	2018	2018	2018
1 Døpte i prosent av antall fødte (prosent)	prosent	50,6	46,9	43,7	51,2	55,9	50,1
2 Konfirmerte i prosent av 15-åringer (prosent)	prosent	42,5	47,4	40,9	52,1	59,5	48,5
3 Kirkelige gravferder i prosent av antall døde (prosent)	prosent	85,4	83	89,9	85,4	89,1	83,4
4 Brutto driftsutgifter til funksjon 390, 393 pr.innbygger	kr	719	581	501	558	653	640

1. Færder kommune ligger på samme nivå som Vestfold når det gjelder andelen døpte i prosent av antall fødte, men over Tønsberg og Horten kommuner.
2. Andelen som konfirmerer seg ligger over Horten kommune, men under landsgjennomsnittet og snittet i Vestfold.
3. Andel kirkelige gravferder av døde i prosent.
4. Færder kommune bruker mer per innbygger enn landsgjennomsnittet og snittet i Vestfold.

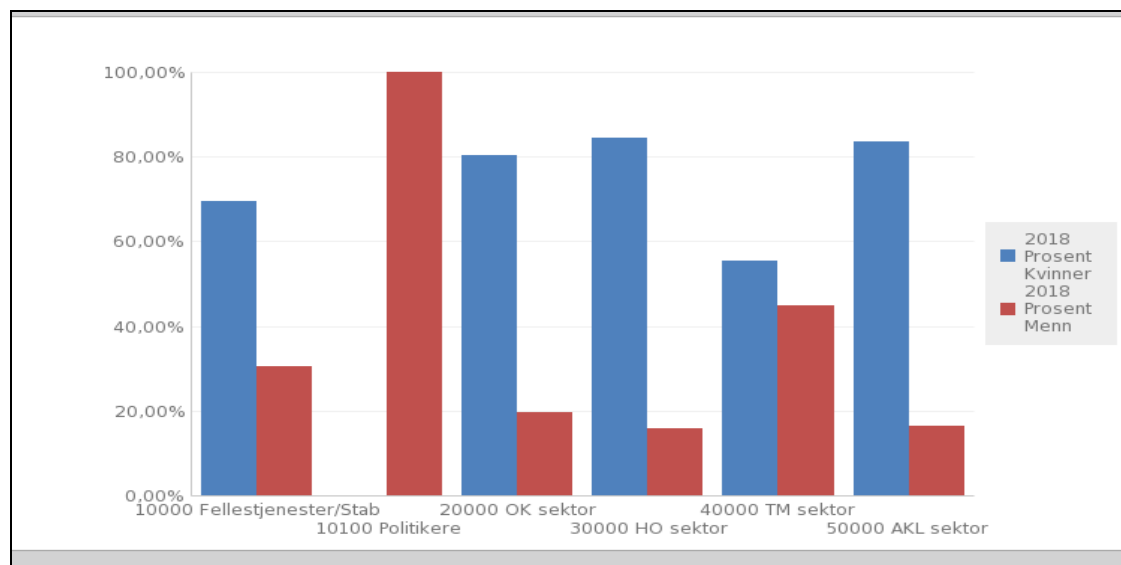
3 Likestilling, arbeidsmiljø og diskriminering

3.1 Likestilling

Færder kommune har til sammen 2093 heltid og deltidsansatte fordelt på 1663 årsverk. Prosentandelen kvinner utgjør 79% og menn 21%. Til sammenligning har kommunesektoren i Norge en fordeling på 78% kvinner og 22% menn.

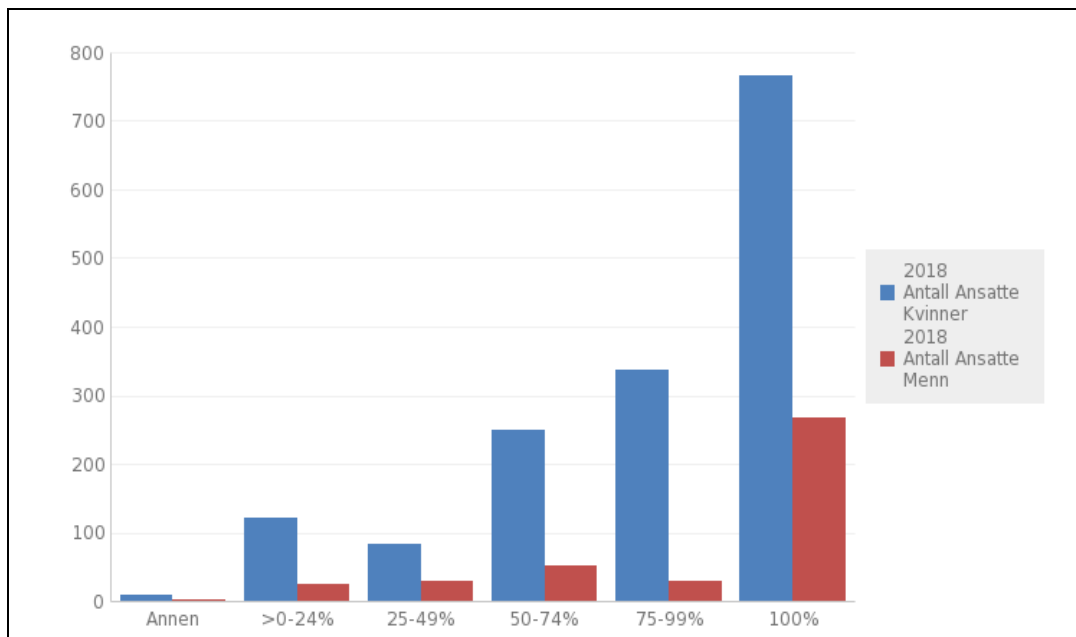
Kjønnsfordelingen sektorvis i kommunen vises i diagrammet nedenfor:

Størst andel kvinner er det i helsesektoren med 84 % kvinner og 16 % menn. Sektoren Teknikk og Miljø har en fordeling på 55 % kvinner og 45 % menn. Politikere som her består av ordfører og varaordfører utgjør 100% menn. Rådmannens ledergruppe består av 3 menn og 4 kvinner.

Kjønnsfordeling og stillingsstørrelse

Stillingsstørrelser er fordelt på kjønn som vist i tabell under:

Kvinner hadde en gjennomsnittlig stillingsstørrelse på 79 % i hele kommunen, og menn 83 %. Gjennomsnittlig stillingsstørrelse total utgjør 80 % for hele kommunen.

Tiltak

For å imøtekomme Kommuneplanens samfunnsdel om å arbeide for høyere andel heltidsstillinger i Færder kommune var det behov for å få oppdatert oversikt over deltidsstillingene i kommunen. Deltidsansattes ønsker, mulighet og fleksibilitet er grunnleggende for å kunne legge strategiske handlingsplaner. Det ble i desember 2018 iverksatt en spørreundersøkelse til ansatte i Helse- og omsorg og Oppvekst- skole/SFO/Barnehage/RMU. Resultater og oppfølging vil foreligge i 2019.

Helsesektoren arbeider kontinuerlig med heltidskultur og gjennomfører ulike tiltak og prosjekter. Det arbeides blant annet med endring av turnuser og langvakter i helgene for å få økt stilling der man har uønsket deltid. Ressurssenteret legger til rette for ønsket økt stillingsstørrelse ved å dekke opp spesielt korttidsfravær ved blant annet Smidsrød helsehus og Bjønnesåsen Bo og Behandlingssenter med fast ansatte.

Færder kommune er en del av «Menn i helse». Det er et nasjonalt rekrutteringsprogram hvor menn tilbys et komprimert og forutsigbart utdanningsløp frem mot fagbrev som helsefagarbeider. Deltakerne rekrutteres via NAV. Hovedmålet er å øke rekrutteringen av menn til helse- og omsorgstjenestene. Avtalen omfatter samarbeid om rekruttering, utprøving, opplæring og læretid. Fire menn tilbys årlig opplæring i Færder kommune.

Lønnsutvikling

Lønnskapittel	KVINNER OG MENN	KVINNER	MENN
	Grunnlønn	Grunnlønn	Grunnlønn
Kap 3, ledere	74 725	75 795	65 790
Kap 5, Akademikere	51 168	50 892	52 370
Kap 4	39 186	39 372	39 469

Tabell viser lønn pr 1.12.2018. Tallene viser et gjennomsnitt for alle i hvert lønnskapittel. Tall oppgitt i Kap 3 Ledere inkluderer kommunens øverste ledelse. Kvinner har en høyere grunnlønn enn menn i kapittel 3,, mens det er motsatt i kapittel 4 og 5. Kap 4 representerer 86 % av lønnsmassen i Færder kommune.

3.2 Arbeidsmiljø og diskriminering

Medarbeiderundersøkelse

Færder kommune gjennomførte medarbeiderundersøkelsen 10-faktor i tidsrommet 28.5.18 – 25.6.18. Av kommunens heltids- og deltidsansatte (til sammen 2093 ansatte) som deltok i undersøkelsen var svarprosent på 72 %. Resultatene er lik eller litt bedre i hver faktor enn hva som er gjennomsnitt for de 280 kommuner som har gjennomført. Resultater vises i tabell:

10-FAKTOR KS' medarbeiderundersøkelse Færder				
Faktor	Navn	Færder	Norge	Beskrivelse
Faktor 1	Indre motivasjon	4,3	4,3	Motivasjonen for oppgavene i seg selv, det vil si om oppgavene oppleves som en drivkraft og som spennende og stimulerende. (Også kalt indre jobbmotivasjon)
Faktor 2	Mestringstro	4,4	4,3	Mestringstroen gjenspeiler hver enkelt medarbeiders tiltro til egen kompetanse og mulighet til å mestre utfordringer i jobbsammenheng.
Faktor 3	Autonomi	4,3	4,2	Medarbeidernes opplevelse av å ha mulighet til å jobbe selvstendig og gjøre egne vurderinger i jobben sin, basert på egen kompetanse, og innen en definert jobbrolle.
Faktor 4	Bruk av kompetanse	4,2	4,2	Medarbeidernes opplevelse av å få brukt egen jobbrelevante kompetanse på en god måte i sin nåværende jobb.
Faktor 5	Mestringsorientert ledelse	4,0	4,0	Ledelse som vektlegger at den enkelte medarbeider skal få utvikle seg og bli best mulig ut fra sine egne forutsetninger, slik at medarbeideren opplever mestring og yter sitt beste.
Faktor 6	Rolleklarhet	4,3	4,3	Høy rolleklarhet innebærer at forventningene til den jobben medarbeideren skal gjøre er tydelig definert og kommunisert.
Faktor 7	Relevant kompetanseutvikling	3,8	3,7	Relevant kompetanseutvikling er avgjørende for at medarbeiderne til enhver tid er best mulig rustet til å utføre sine oppgaver med høy kvalitet, og er avgjørende for kvaliteten på de tjenester som leveres, uansett hvilken type tjeneste vi snakker om.
Faktor 8	Fleksibilitetsvilje	4,5	4,5	Medarbeiderens villighet til å være fleksibel på jobb og tilpasse sin måte å jobbe på til nye behov og krav.
Faktor 9	Mestringsklima	4,1	4,1	I et mestringsklima motiveres medarbeiderne av å lære, utvikle seg og gjøre hverandre gode, fremfor å rivalisere om å bli best.
Faktor 10	Prososial motivasjon	4,7	4,7	Motivasjon for å gjøre noe nyttig og verdifullt for andre, også kalt prososial motivasjon, er en viktig drivkraft for mange og har en rekke godt dokumenterte, positive effekter.

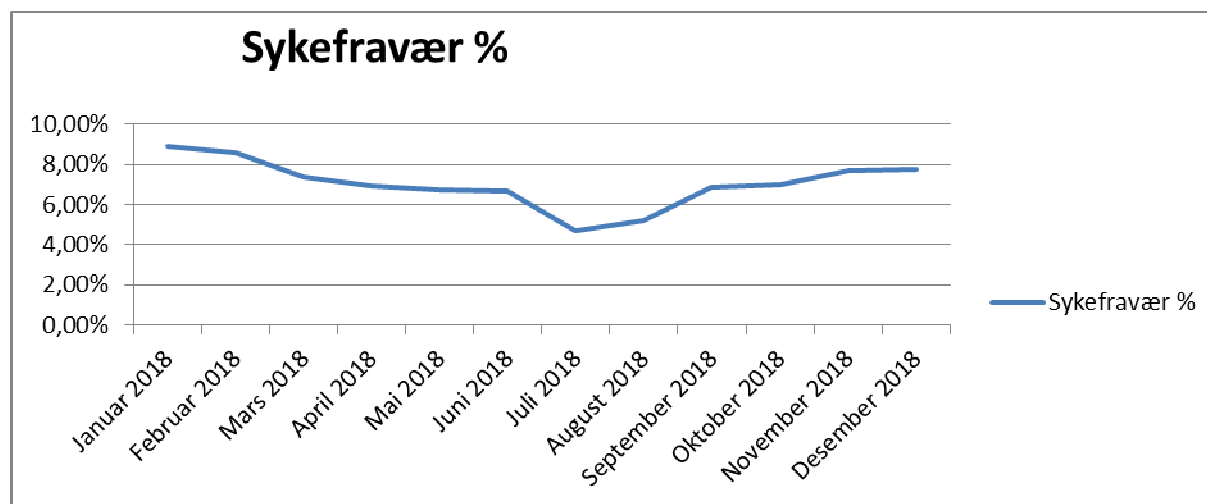
Ledere og ansatte i ulike avdelinger har sammen laget handlingsplaner for å kunne sikre godt arbeidsmiljø.

Diskriminering

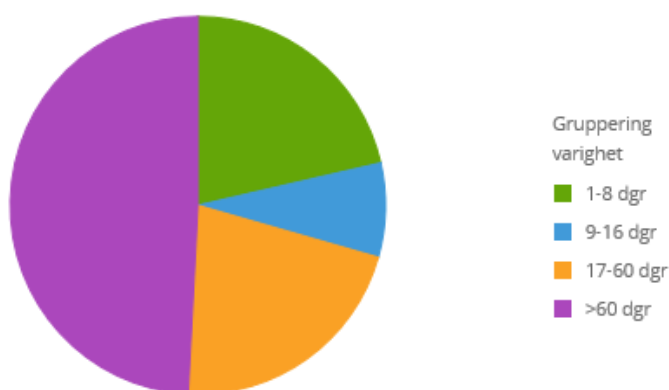
Kommunen har ansatte fra ulike nasjonaliteter innenfor samtlige sektorer. Det arbeides også aktivt for at ansatte med nedsatt funksjonsevne blir i jobb med tilrettelegging av arbeidsoppgaver.

3.3 Sykefravær

Ved inngangen av 2018 var sykefraværspersenten i Færder kommune på 8,3 %. Dette ble redusert til 7,5 % i 4. kvartal. En nedgang på 0,8 prosent i løpet av året. Lavest fravær hadde kommunen i 3. kvartal med 5,5 %.

Fordelt på varighet (egen og legemeldt)

Fordeling av egenmeldt og legemeldt fravær viser at størst andel av fraværet er utenfor arbeidsgiverperioden på 16 dager.

I 2018 startet Færder kommune opp et samarbeid med NAV arbeidslivssenter og NAV lokalt basert på «Smart sykefraværsoppfølging». Dette går ut på tettere og tidligere oppfølging av sykmeldte der oppfølgingsplan skal opprettes og deles med både NAV og lege ved 4 uker syk, alle dialogmøter 1 skal gjennomføres, og dialogmøte 2 skal fremskyndes til uke 20.

Det ble startet opp 11 funksjonsvurderinger av ansatte med helsesvikt med tanke på tilbakeføring til eget arbeid, reduksjon av stilling eller avklaring til annet arbeid i kommunen eller utenfor.

3.4 Bemanning

Årsverkrammer	Årsverk pr. 01.01.2018	Årsverk pr. 31.12.2018
Rådmann og stab	5,70	4,70
Politikere	1,60	1,60
HR	16,30	17,20
Økonomiseksjonen & Kemneren i Færder	18,50	18,50
Østre Bolæren	3,00	3,00
Sum sektor for rådmann	45,10	45,00
Kommunaldirektør og stab	9,60	8,70
Skole- og barnehagekontoret	6,50	7,00
Skoler	416,48	413,48
Kommunale barnehager	166,90	167,46
Færder kulturskole	7,60	7,86
PP-tjenesten	12,35	12,35
RMU	60,60	67,90
Barnevernstjenesten	24,00	24,00
Avdeling for forebyggende helsetjenester	28,01	28,00
Sum oppvekst- og kunnskapsektor	732,04	736,75
Kommunaldirektør og stab	5,30	4,40
Tjenestekontoret	10,90	10,90
Tjeneste for psykisk helse og rus	47,33	47,83
Hjemmetjenesten	98,88	98,88
Omsorgsboliger	41,88	41,88
Miljøarbeidertjenesten	125,32	133,06
Bjønnesåsen bo- og behandlingssenter	190,74	191,64
Smidsrød helsehus	116,71	116,71
Sum helse- og omsorgsektor	637,06	645,30
Kommunaldirektør og stab	6,00	9,00
Kommuneutvikling	23,90	21,90
DA utedrift	26,00	26,00
Plan og prosjekt	18,00	18,00
Eiendomsforvaltningen	97,93	97,93
Sum teknisk sektor	171,83	172,83
Kommunaldirektør og stab	7,30	7,00
NAV / Sosialtjenesten	23,60	23,60
Innvandrertjenesten	8,20	8,20
Service og kommunikasjon	6,00	6,00
Dokumentsenter	4,40	4,40
Sekretariatet	3,30	3,30
Kulturenheten	4,15	4,15
Nøtterøy kulturhus	4,90	4,90
Frivillighet	2,00	2,00
Sum administrasjon, kultur og levekår	63,85	63,55
Sum alle sektorer	1649,88	1663,43

Kommentarer til endringer i årsverk:

Endringer i årsverksrammer 2018 knytter seg i hovedsak til sektorene for oppvekst og kunnskap og helse og omsorg.

I oppvekst- og kunnskapsektoren er det en netto økning med 4,7 årsverk. Størst endring er det i RMU med overføring av årsverk til miljøarbeidertjenesten, nedleggelse av Dueveien, etablering av barnebolig og nye avlastningstiltak.

I helse og omsorgsektoren er antall årsverk økt med 8,24. Dette skyldes økt bemanning i Miljøarbeidertjenesten ved flytting av personale fra RMU. Og overføring av 0,5 årsverk fra HR til Boligkontoret.

4 Etikk

Hovedmålsettingen for kommunens etiske retningslinjer er å unngå situasjoner der det kan reises tvil om den enkeltes uhildethet, objektivitet eller mistanke om korrupsjon.

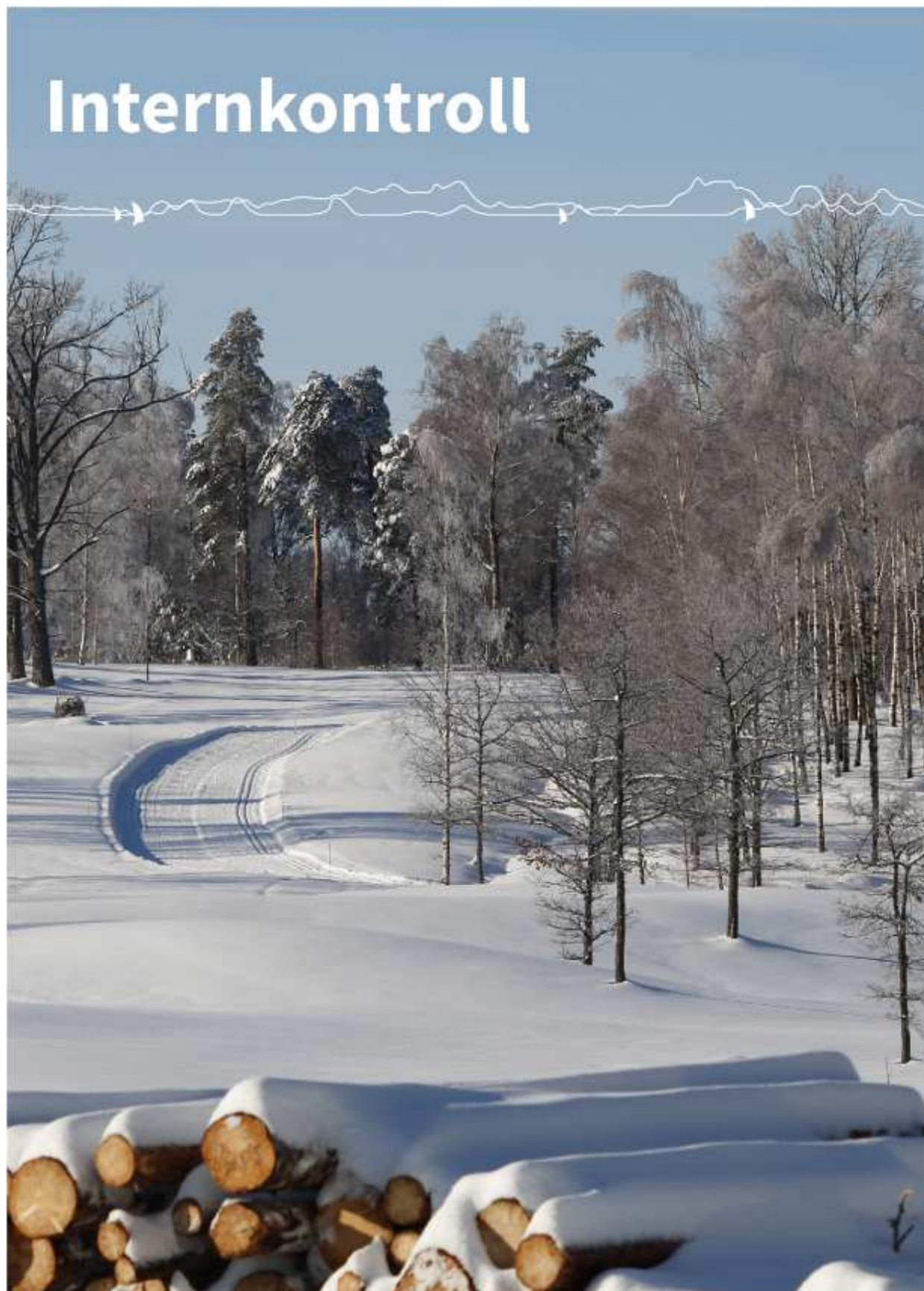
Færder kommune legger stor vekt på redelighet, ærlighet og åpenhet i all sin virksomhet. Som forvalter av samfunnets fellesmidler stilles det høye krav til den enkelte medarbeiders etiske holdninger i sin virksomhet i kommunen.

Hele organisasjonen har vært involvert i etableringen av etiske retningslinjer, varslingsrutiner og arbeid med etiske dilemmaer i Færder kommune. Det er gjennomført workshops i lederforum og i personalmøter i hele organisasjonen gjennom 2018. Manuelle varslingsrutiner er supplert med elektronisk varsling internt og eksternt via kommunens nettportal. I den anledning er det etablert et varslingssekretariat som ivaretar mottak av alle typer varslinger.

Rådmannen i Færder kommune satt i KS sitt etiske råd og Færder kommune er medlem av Transparency International

Tiltak	Drift/ invest	Kommentar
Etiske retningslinjer og refleksjoner tas inn i all basisopplæring i kommunen	Drift	Gjennomført
Etikk tas opp med alle virksomhetsledere i Færder kommune på lederforum	Drift	Gjennomført
Henvise til fokussamtaler for enkeltpersoner som trenger debriefing og nytt fokus.	Drift	Gjennomført
Kartlegging av bierverv for ledere og ansatte som har kommunen som hovedarbeidsgiver	Drift	Gjennomført
Etablerte varslingskanaler og rutiner internt og eksternt via kommunens nettportal	Drift	Gjennomført
Løpende revisjon av rutiner og prosedyrer i kvalitetssystemet gjennomføres	Drift	Gjennomført

5 Internkontroll

Risikostyring og intern kontroll er en integrert del av en helhetlig virksomhetsstyring. En forutsetning for god økonomisk og administrativ styring er at det i alle virksomheter er etablert rutiner og kontrollaktiviteter. Internkontroll er et ledelsesansvar som skal ivaretas både gjennom organiseringen av virksomheter og ved løpende oppfølging av at gjeldende rutiner følges. Helhetlig virksomhetsstyring handler om aktivt å legge forholdene til rette for at kommunen skal oppnå de ønskede resultater og unngå styringssvikt som kan true måloppnåelse og omdømme. Anskaffelser, HR, økonomi, IKT, informasjonssikkerhet, myndighetsutøvelse og gode investeringsprosesser har det til felles at de alle er områder med høy iboende risiko og som ledere på alle nivåer må ha et løpende fokus på i virksomhetsstyringen.

Kommunen har etablert internkontrollrutiner innenfor kommunens områder og enheter. Det er satt fokus på den helhetlige oppfølgingen og forbedring av kommunens internkontroll. Prosedyrer og retningslinjer, dokumenter, metoder og rutiner er utarbeidet og blir kontinuerlig oppdatert i kommunens internkontrollsystem. Alle kommunens avdelinger bruker systemet. Systemet skal benyttes til å ivareta og forenkle melding og behandling av avvik samt gjennomføring og bruk av risiko- og sårbarhetsanalyser. Disse funksjonene skal gi ledelsen bedre styringsinformasjon. Hver sektor har egne kvalitetsutvalg som utarbeider årsrapport. De blir gjennomgått av ledelsen og danner grunnlag for en samlet rapport som informerer om hva er gjort av tiltak gjennom året og fokusområder neste år.

Det arbeides kontinuerlig med å utarbeide standardiserte kontrakter og avtaler på tvers av områder i kommunen. Kommunen har felles rammeavtale for oppfølging av lønns- og arbeidsvilkår. Kommunen er medlem av Transparency International. Varslingsordningen gir kommunens ledelse et bedre tilfang av informasjon om kritikkverdige forhold og dermed et bedre grunnlag for å oppdage misligheter på et tidligere stadium. Økt oppdagelsesrisiko forventes å ha en forebyggende effekt.

Alle saker som skal til politisk behandling skal ha med et punkt som beskriver eventuelle økonomiske konsekvenser av foreslåtte vedtak. Dette for å tydeliggjøre for alle saksbehandlere at økonomiske konsekvenser skal vurderes og utredes. Nye tiltak til budsjett- og økonomiplan skal være i overensstemmelse med målene gitt i kommuneplanens samfunnsdel. Dette sikres ved at alle tiltak refereres til hvilke mål i kommuneplanens samfunnsdel- tiltak som skal innfris.

Det er utarbeidet et nytt styringsdokument for rådmannen og ledergruppen for interkontroll i Færder kommune. Det er utarbeidet en tilhørende handlingsplan for internkontroll. Dokumentet angir hovedprinsipper for internkontroll, spesielle fokusområder for internkontroll, arbeidsmetode, samt organisering og ressurser. Fokusområdene i handlingsplanen er:

- Organisering og system
- Korrupsjonskontroll og habilitet
- Personalforvaltning
- Økonomiforvaltning
- Anskaffelser
- IKT, datasikkerhet og personvern
- Saksbehandling og myndighetsutøvelse og innbyggerkontakt
- Tjenesteyting
- Oppfølging av politiske vedtak

6 Kommunens påvirkning av det ytre miljø

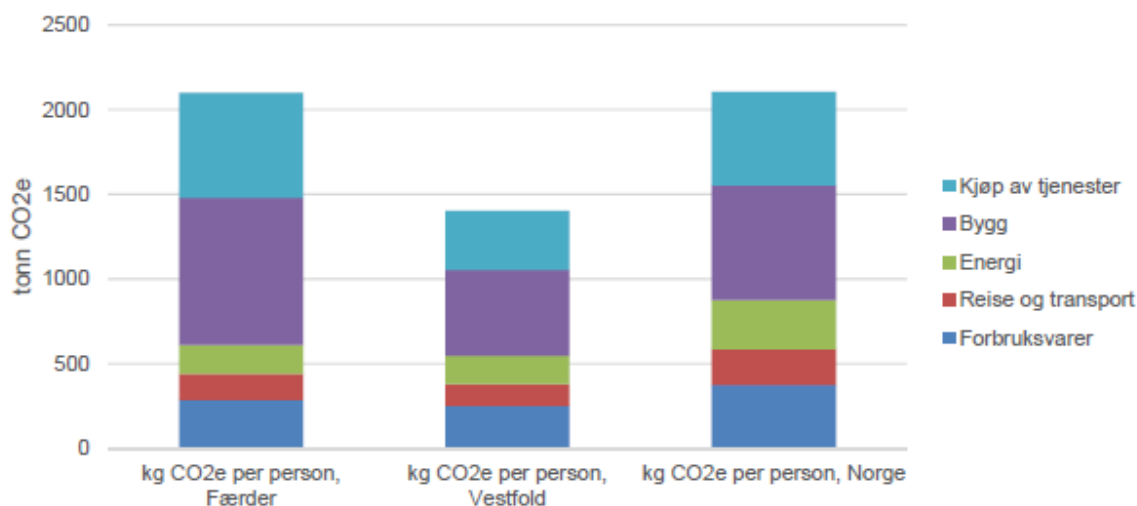

6.1 Klimaplan og tiltak

Færder kommune startet opp arbeidet med den nye klima- og energiplanen i 2018. Samtidig ble arbeidet med pågående klimatiltak videreført. Hensikten med ny klimaplan er å lage en plan for å redusere energibruk og klimagassutslipp. Dette kan gjøres på flere måter, både ved å gjøre kommunens egen virksomhet mer klima- og energivennlig, men også ved å påvirke samfunnet som helhet.

Kommunen har utarbeidet et kunnskapsdokument i 2018. Dette gir et utgangspunkt for å vurdere fokusområder og tiltak. Kunnskapsdokumentet viser bl.a. viktige kilder til utslipp, og hvor mye utslipp av klimagasser hver og en av dem bidrar med innenfor kommunens grenser. Kunnskapsdokumentet er publisert på kommunens hjemmesider. I dokumentet er det utarbeidet klimafotavtryksanalyser for kommunen basert på siste tilgjengelige tall (2017/2016). I en klimafotavtryksanalyse inkluderes alle utslipp som forårsakes av aktiviteter og innkjøp i kommunen. Da fanges også utslipp som skjer utenfor kommunen.

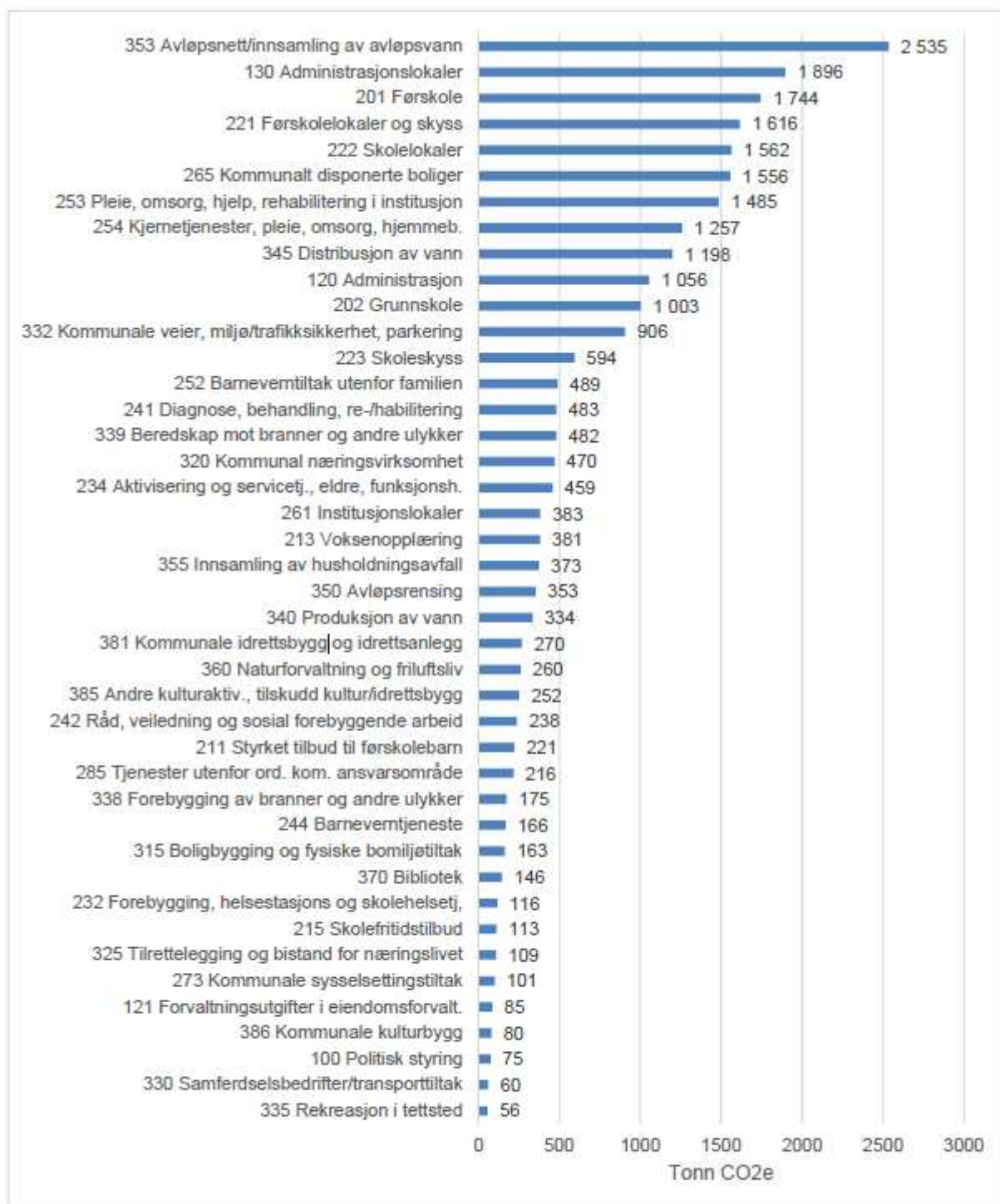
Figuren nedenfor viser bidrag til klimafotavtrykk per person i Færder kommune, sammenlignet med snittet i Vestfold og Norge fordelt på ulike hovedkategorier.

Figur 10: Sammenligninger per person for bidrag til klimafotavtrykk inkludert investeringer.

Totalt ligger bidrag til klimafotavtrykket fra Færder kommune 1% under det norske snittet, mens Færder kommune ligger over snittet for Vestfold. Årsaken til et høyere klimafotavtrykk i Færder kommune enn snittet for Vestfold forklares med en høy investeringsaktiviteten i den aktuelle perioden.

Figuren nedenfor viser klimafotavtrykket på ulike tjenestefunksjoner. Denne oversikten gir et innblikk i hvilke tjenesteområder som har det høyeste klimafotavtrykket. Det høyeste enkeltbidraget fordeler seg ut over vann- og avløpstjenester. Her er det først og fremst vedlikeholdstjenester på avløpsnettets som dominerer bidraget, hvorav ca. 62 % kommer av bidrag fra vedlikehold og byggetjenester relatert til avløpsnettets. Det har sammenheng med at det er betydelige aktiviteter på vedlikehold av avløpsnettets i Færder kommune. Samtidig er det bidrag innenfor før- og grunnskole, knyttet til drift av lokaler, innkjøp av tjenester og materiell, samt transportutgifter.

Figur 7: Fordeling av klimafotavtrykk på ulike tjenestefunksjoner, kun tjenestefunksjoner som bidro med mer enn 10 tonn CO2e er med i figuren

Bygging og drift av kommunale formåls og administrasjonsbygg er en viktig kilde til klimagassutslipp. For nye Labakken skole og idrettshall er den politisk vedtatte ambisjonen 30 % utslippskutt, blant annet gjennom utstrakt bruk av tre, fossilfri byggeplass og pluss hus. Kommunen mottok tilsagn om kr. 3 mill. i tilskudd til skolen fra Klimasats 2018. Dette er maksimal tilskuddssats for slike formål.

Antall elbiler i kommunens drift øker. Kommunen hadde i oktober 2018 14 elbiler, mot 5 elbiler året før. 12 elsykler benyttes av kommunens ansatte.

Semsbekken har hatt spesiell oppmerksomhet i 2018. Bakgrunnen er spesielt flomutbredelsen man ser ved Borgheim ved kraftig nedbør, samt utfordringer med tilbakeslag i avløpsnett. Kommunen deltar i et samarbeid med bekkelaget, grunneiere og Fylkesmannen om en plan, som bl.a. vil belyse tiltak for å bedre kvaliteten på avløpsnett i dette området.

God innsats fra Skjærgårdstjenesten og venneforeninger bidrar til rydding i skjærgården. I 2018 er det gjennomført en rekke strandryddetiltak, blant annet strandryddedag 5. mai. Privatpersoner og grupper som rydder ellers i året har dessuten kunnet melde fra til Skjærgårdstjenesten, som har hentet avfallet på avtalt sted.

Det er utarbeidet miljømål for vannforekomstene, og det arbeides kontinuerlig med å redusere forurensende utslipp til bekk og sjø. Vannkvaliteten er stort sett god i sjø, og det arbeides med å forbedre vannkvaliteten i bekkene iht. vanndirektivet. Avløpsvann fra boliger, næringsliv og offentlig fra Nøtterøy pumpes til Tønsberg renseanlegg på Vallø. Avløpsvann fra Tjøme pumpes til Bekkevika renseanlegg.

6.2 Rapportering Bekkevika renseanlegg

Kommunen er forurensingsmyndighet for avløpsanlegg med mengde som tilsvarer mindre enn 10000 personer, og med utslipp til sjø. Dette gjelder for Bekkevika renseanlegg. Gjeldende utslippstillatelse ble gitt av tidligere Tjøme kommune, Anlegget har krav til minimum 90% reduksjon av fosformengden beregnet som årlig middelferd av det som blir tilført anlegget.

Vannmengden gjennom anlegget var i 2018 på 704 000 m³, og målt overløp var 34 000 m³. Minste vannmengde på ett døgn var 845 m³, mens største vannmengde på ett døgn var 7878 m³. Dette viser at anlegget er sterkt påvirket av overvann, og det må ses på tiltak for å redusere overvann inn til anlegget. Separering i Tjøme sentrum er et tiltak som bør gi en god effekt på dette.

Det ble i 2018 tatt 24 ukeblandeprøver og 24 døgnblandeprøver. Det ble analysert på totalfosfor. Resultatene viser en renseeffekt for totalfosfor inkl. overløp på anlegget på 90%. Mengden fosfor inn til anlegget er størst på sommeren når det et stort antall besøkende og ferierende. Både antall prøver og renseeffekten er innenfor kravene. Bekkevika har ikke krav til sekundærrensing, men anlegget hadde oppfylt et slikt krav i 2018.

Det ble levert 456 tonn slam til Tønsberg renseanlegg.

7 Økonomisk resultat – Analyse og kommentarer

7.1 Driftsresultat, driftsutgifter og driftsinntekter

I kapittelet for økonomisk resultat, analyse og kommentarer sammenlignes første driftsår i Færder kommune med tall fra de gamle kommunene Tjøme og Nøtterøy. Dette er da presentert som år 2017.

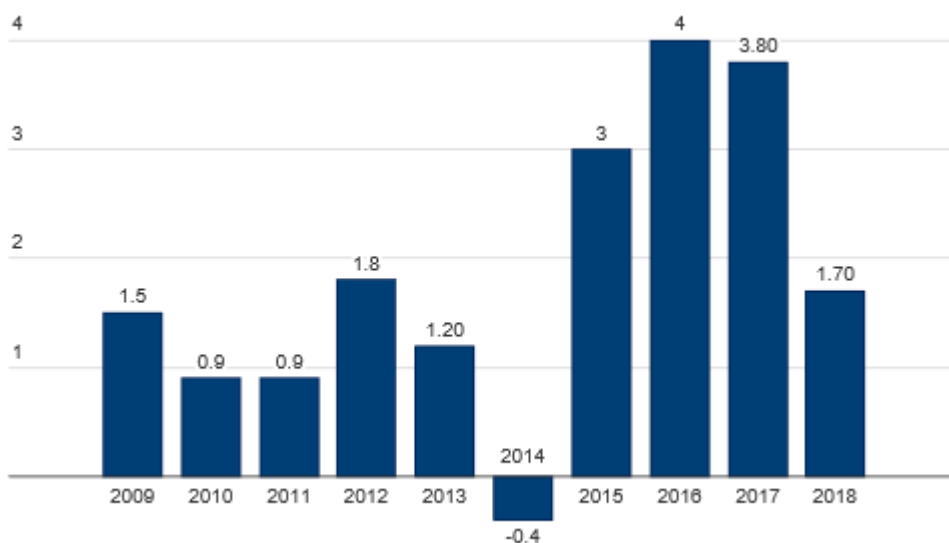
Forenklet driftsresultat for de to siste årene vises slik (tall i tusen):

Inntekter = negative tall, utgifter = positive tall	2017	2018
Skatt på inntekt og formue	778 670	826 128
Rammetilskudd	593 446	618 874
Øvrige driftsinntekter	784 659	735 652
Sum driftsinntekter	2 156 775	2 180 654
Driftsutgifter	2 125 971	2 169 490
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	30 804	11 163
Netto renteutgifter, utlån	41 226	37 346
Netto avdragsutgifter	78 545	81 631
Gevinst på finansielle instrumenter	-3 656	-791
Motpost avskrivninger	-110 460	-110 892
NETTO DRIFTSRESULTAT	25 149	3 870
Netto driftsresultat i % av driftsinntektene	1,2 %	0,2 %

Netto driftsresultat er et mål på kommunens handlefrihet. Teknisk beregningsutvalg har uttalt at netto driftsresultat i % av driftsinntektene bør være 1,75%. Netto driftsresultat i 2018 utgjør 0,2%. Netto driftsresultat påvirkes av mottatt reformstøtte og tilskuddsmidler som avsettes til bundne fond. I 2018 har Færder kommune mottatt 21 mill. kr i reformstøtte, samt 2,8 mill. kr i overføring tilknyttet kommunens overtakelse av objekter på Østre Bolæren. Justert for ubrukte reformmidler 2018 og midler til overtakelse av objekter på Østre Bolæren utgjør reelt netto driftsresultat minus 6 mill. kr. Dette er bedre enn budsjett som følge av økte inntekter tilknyttet ressurskrevende tjenester, mindreforbruk i enkelte sektorer og høyere finansinntekter.

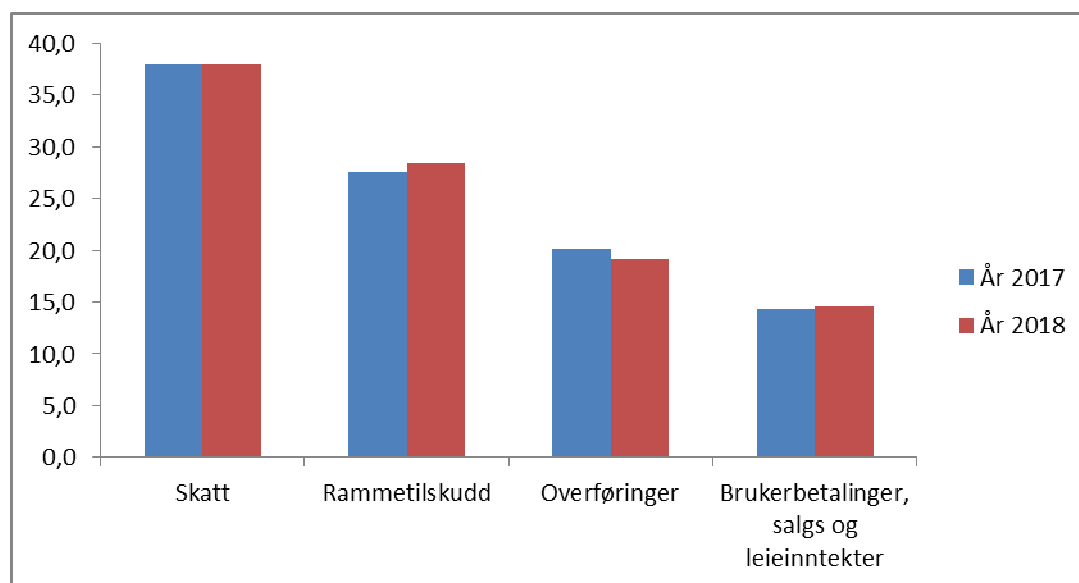
Det regnskapsmessige resultatet som tar hensyn til avsetninger og bruk av avsetninger ble for Færder kommune 18,4 mill. kr i mindreforbruk for 2018. Dette skyldes et bedre netto driftsresultat enn forventet. I henhold til gjeldende regnskapsforskrift skal kommunen inntektsføre vedtatt bruk av bufferfond. Dette medfører at kommunens regnskap avlegges med et overskudd i 2018.

Tross høyere skatteinntekter til kommunene i 2018 er det en nedgang i kommunenes netto driftsresultat på landsbasis. Færder kommune sin skattevekst er svakere enn landsgjennomsnittet og skyldes blant annet en nedgang i antall innbyggere og skatteyttere. Netto driftsresultat for Vestfold kommunene er også svakere enn tidligere år og utgjør 0,2% i snitt. Færder kommune sitt netto driftsresultat er på snittet av Vestfold, men under landsgjennomsnittet som er 1,7%

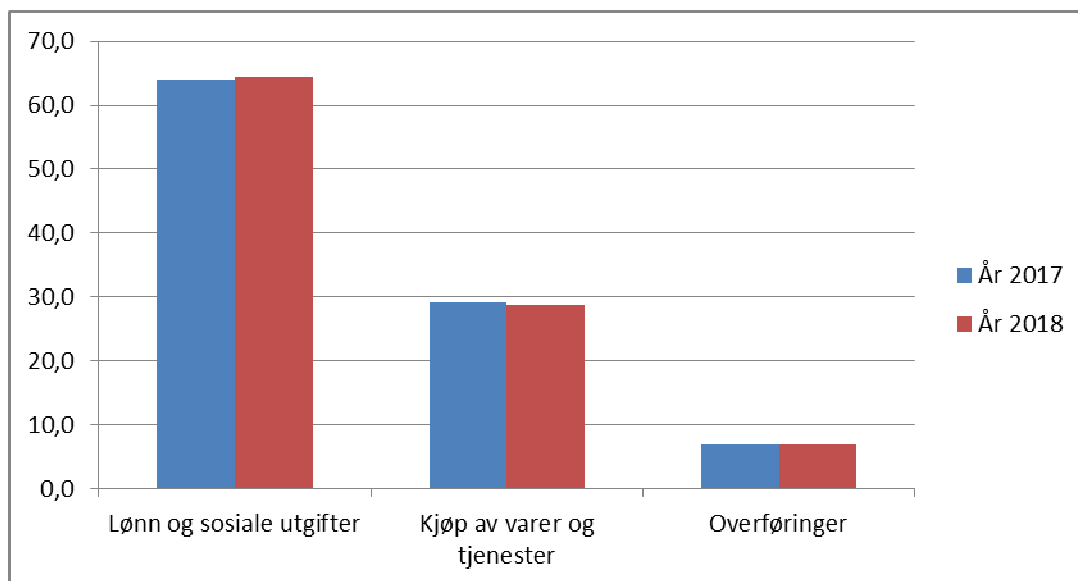

(Tabell er hentet fra kommunal rapport)

Driftsinntektenes sammensetning i prosent over kommunens fire største inntekstposter er framstilt i tabellen nedenfor. En lavere vekst i skatteinntekten har medført mindre trekk i rammeoverføringene sammenlignet med 2017. Samlet sett er andelen skatt og rammetilskudd økt med 2,1%. Overføringer er redusert med 1,1 prosentpoeng og skyldes reduserte overføringer tilknyttet bosetting av flyktninger, samt at kommunene Tjøme og Nøtterøy hadde etablert flere vertskommunesamarbeid i forkant av kommunesammenslåingen.

Driftsutgiftenes sammensetning i prosent over kommunens tre største utgiftsposter er ikke vesentlig endret fra tidligere år. Lønnsandelen er økt med 0,3 prosentpoeng, mens kjøp av varer og tjenester er redusert med 0,4 prosentpoeng. Sammenslåingen av de gamle kommunene Tjøme og Nøtterøy til en større kommune har medført reduksjon i kjøp av eksterne tjenester, og flere oppgaver kan gjøres i egen regi. I 2018 er det også gjennomført en innkjøpsstopp som har bidratt til å holde nivået for kjøp av varer og tjenester nede. Overføringer er på samme nivå som for 2017.

Driftsinntektene er økt med 24 mill. kr fra 2017 tilsvarende 1,1 %, kommunens driftsutgifter er økt med 43 mill. kr tilsvarende 2,1 %. Dette tilsvarer en lav vekst i både inntekter og utgifter, sammenlignet med tidligere år. Den marginale økningen i kommunens driftsinntekter dekker ikke inflasjonsveksten i kommunens kostnader. Lønnskostnader økte med 34 mill. kr fra 2017 til 2018 og tilsvarer en økning på 2,6 % av kommunens lønnskostnader.

7.2 Avviksoversikt- driftsregnskapet

Avviksoversikt 2018 Tall i tusen	Regnskap 2018	Regulert budsjett 2018	Opprinnelig budsjett 2018	Avvik i kr
Skatt på inntekt og formue	-826 128	-832 090	-822 590	-5 962
Ordinært rammetilskudd	-618 874	-610 227	-610 227	8 647
SUM SKATT OG RAMMETILSKUDD	-1 445 002	-1 442 317	-1 432 817	2 685
Andre generelle statstilskudd som omfatter:	-139 513	-131 355	-124 217	8 158
Investeringskompensasjon	-4 056	-4 050	-4 050	6
Rentekompensasjon	-999	-1 067	-1 067	-68
Integreringstilskudd flyktninger	-44 735	-46 538	-47 100	-1 803
Tilskudd ressurskrevende brukere	-89 722	-79 700	-72 000	10 022
SUM FRIE DISPONIBLE INNTEKTER	-1 584 514	-1 573 672	-1 557 034	10 842
Renteinntekter og utbytte	-14 772	-10 750	-10 750	4 022
Renteutgifter	49 642	50 000	50 000	358
Avdrag på lån	82 149	82 349	82 349	200
NETTO FINANSINNTEKTER OG FINANSUTGIFTER	117 019	121 599	121 599	4 580
Bruk av tidligere avsetninger	-84 902	-84 728	-39 900	174
Avsetninger	121 200	121 255	21 029	55
Disponering av tidligere års overskudd	-61 060	-61 060	0	0
Bruk av pensjonspremiefond	-19 296	-19 400	-19 400	-104
Årets premieavvik pensjon	-36 488	-37 860	-40 160	-1 372
Amortisering tidligere års premieavvik pensjon	14 057	13 876	13 876	-181
Avsetning tap på krav	3 437	1 000	1 000	-2 437
Til lønnsoppgjør	0	0	25 500	0
Øvrige lønnsavsetninger	1 801	750	0	-1 051
Til formannskapetets disposisjon	0	100	100	100
SUM ANDRE UTGIFTER OG INNTEKTER	-61 252	-66 067	-37 955	-4 815
Rådmann	8 141	8 004	8 188	-137
Politisk styring, kontroll, råd og utvalg	6 481	6 576	6 582	95
Personalseksjonen	13 811	14 598	14 142	787
Økonomiseksjonen	15 953	16 444	16 866	491
Østre Bolæren	0	47	0	47
SUM RÅDMANN OG STAB	44 385	45 669	45 778	1 284
Kommunaldirektør oppvekst- og kunnskap	15 766	16 043	15 824	277
Skole- og barnehagekontoret	21 732	18 324	16 403	-3 408
Skoler	254 695	256 797	252 198	2 102
Skjærgården kulturskole	5 542	5 687	5 513	145
Kommunale barnehager	94 419	95 650	91 801	1 231
Private barnehager	116 769	113 295	111 670	-3 474
PP-tjenesten	8 607	8 259	8 094	-348
Barnevernstjenesten	36 144	34 983	39 924	-1 161
Avdeling for forebyggende helsetjenester	19 245	19 364	19 311	119
RMU	22 217	29 202	22 994	6 985
SUM OPPVEKST OG KUNNSKAP	595 137	597 604	583 732	2 467

Avviksoversikt 2018	Regnskap 2018	Regulert budsjett 2018	Opprinnelig budsjett 2018	Avvik i kr
Tall i tusen				
Kommunaldirektør helse og sosialsektor	35 139	35 816	37 039	677
Tjenestekontoret	74 995	74 444	66 212	-551
Tjenester for psykisk helse og rus	38 192	39 537	39 928	1 345
Hjemmetjenesten	82 344	81 160	81 592	-1 184
Omsorgsboliger	35 986	35 335	31 261	-651
Miljøarbeidertjenesten	108 387	107 191	110 692	-1 196
Bjønnesåsen bo- og behandlingssenter	136 470	133 644	124 279	-2 826
Smidsrød helsehus	99 690	98 977	93 146	-713
SUM HELSE- OG OMSORG	611 203	606 104	584 149	-5 099
Kommunaldirektør teknisk sektor	8 209	8 453	6 602	244
Kommuneutvikling	9 051	10 000	10 629	949
Eiendomsforvaltning	73 140	75 089	73 505	1 949
Brannvesen	19 534	20 482	20 482	948
Utedrift	20 686	30 368	30 090	9 682
Drift og anlegg	-48 807	-56 108	-57 831	-7 301
Småbåthavner og sjøbruk	-1 875	-2 222	-2 222	-347
SUM TEKNISK OG MILJØ	79 939	86 062	81 255	6 123
Kommunaldirektør Adm. kultur og levekår	24 042	24 578	25 642	536
NAV/sosialtjenesten	60 874	61 825	56 130	951
Innvandrertjenesten	39 160	39 220	40 385	60
Service og kommunikasjon	4 882	4 766	4 683	-116
Dokumentsenter	3 066	3 553	2 679	487
Sekretariatseksjonen	8 800	8 963	9 552	163
Kulturenheten	16 329	16 301	16 163	-28
Nøtterøy kulturhus	2 287	3 225	3 203	938
Frivillighetsentraler	1 637	1 712	1 639	75
SUM ADM., KULTUR OG LEVEKÅR	161 077	164 143	160 076	3 066
SUM KIRKELIG FELLESRÅD	18 558	18 558	18 400	0
RESULTAT	-18 447	0	0	18 447

Avvikskolonnen angir forskjellen mellom budsjett og regnskap, og et positivt avvik angir merinntekt eller besparelse, mens et negativt avvik angir mindreinntekt eller overskridelse. Avvik tilknyttet de ulike sektorene er kommentert i kapitel 3.

Oversikten viser driften for 2018 med avvik i hele tusen. Nedenfor følger kommentarer til de største avvikene:

Skatt og rammetilskudd

Skatteveksten på årsbasis ble i statsbudsjettet for 2018 anslått til 1,3 pst for kommunene. På bakgrunn av lavere lønnsvekstanslag ble anslagene på skatteveksten satt ned til henholdsvis 1,0 pst i revidert nasjonalbudsjett (RNB). Deretter ble vekstanslagene oppjustert til 2,4 prosent for kommunene i oktober 2018.

På landsbasis endte skatteveksten på 3,8% for kommunene, mens skatteveksten for Færder kommune utgjorde 0,9%. Årets skatteinngang endte dermed 6 mill. kr under budsjett. Dersom Færder kommune hadde fulgt landsgjennomsnittet ville kommunen hatt en skatteinngang på 24 mill. kr utover faktisk inngang i 2018. Oppdaterte innbyggertall viser en nedgang i antall innbyggere i 2018. Befolkningsnedgang innebærer en utfordring, da kommunens overføringer fra staten reduseres og kommunens drift må justeres tilsvarende.

Årets rammeinntekt endte 8,6 mill. kr over budsjett. Redusert skatteinngang har medført redusert inntektsutjevning. I tillegg har kommunen mottatt ekstraordinære skjønnsmidler som følge av kostander tilknyttet byggesaksbehandling av gamle byggesaker. Samlet endte kommunens skatt og rammeinntekt med en merinntekt på 2,7 mill. kr inkludert ekstraordinære skjønnsmidler.

Andre generelle statstilskudd

Andre generelle statstilskudd består i hovedsak av inntekter tilknyttet bosetting av flyktninger og refusjonsinntekt vedrørende resurskrevende tjenester. Samlet endte denne posten med en merinntekt på 8,2 mill. kr og forklares med en merinntekt tilknyttet ressurskrevende tjenester. Endringer i tjenestetilbudet gjennom 2018 og etterslep på oppdatering av vedtak har medført at denne posten har vært vanskelig å fastslå. Etablering av barneboliger, nye vedtak om avlastning og personer med omfattende bistandsbehov på institusjoner har medført økte utgifter og inntekter for kommunen.

Det var i budsjett forutsatt 34 flyktningebosettinger herav 19 familiegjennforeninger og 15 enslige voksne. I 2018 er det bosatt 32 flyktninger herav 5 familiegjennforeninger og 27 enslige voksne. Til sammen utgjør integreringstilskuddet en mindreinntekt på 1,8 mill. kr.

Netto finansinntekter og finansutgifter

Samlet mindreutgift på 4,6 mill. kr knytter seg i hovedsak til rente og finansinntekter. Investeringsaktiviteten har vært lavere enn budsjettet og kommunen har hatt en bedre likviditet en forutsatt i budsjett. Ledig likviditet har vært plassert på bundet innskuddskonto og har gitt en ekstra avkastning. Kommunens finansplasseringer ble innløst høsten 2018 og ga en merinntekt på 0,3 mill. kr. Kommunens har betalt avdrag iht vedtatt budsjett og sum avdrag er tilstrekkelig mht krav om minsteavdragsbetaling.

Premieavvik pensjon

Årets premieavvik inkl. arb.g.avgift er 36,5 mill. kr. Dette medfører en tilsvarende økt forpliktelse til fordeling på de neste 7 årene. Akkumulert premieavvik inkl. arb.g.avgift pr. 31.12. utgjør 88,8 mill. kr. Kommunen har tilstrekkelig midler avsatt på eget pensjonspremieavviksfond til å dekke denne forpliktelsen.

Avsetning til lønnsoppgjør

I budsjett 2018 var forventet lønnsvekst 3 %. Resultatet av lønnsforhandlingene utgjorde en årslønnsvekst på 2,75%. Det ble avsatt 17,5 mill. kr til dekning av årets lønnsoppgjør inkludert lønnsglidning. Kostnad tilknyttet gjennomføringen av lønnsoppgjøret 2018 ble 15 mill. kr.

Øvrige lønnsavsetninger

Består av servicepensjon til tidligere rådmann i Tjøme kommune med 0,45 mill. kr. Denne avtalen løper ut til april 2020. Utgifter til sikringsordningen som skal sikre at arbeidstakere som har vært medlem av flere offentlige tjenestepensjonsordninger, får pensjon som om de hele tiden har vært medlem av en og samme pensjonsordning, utgjør 0,5 mill. kr. I tillegg er det foretatt en avsetning til egenkapitaltilskudd i KLP jfr krav om innbetaling med 0,75 mill. kr.

Avsetninger tap på krav

Årets avsetninger er gjort i tråd med god kommunal regnskapsskikk basert på gjennomgang av underliggende grunnlag. I forbindelse med kommunesammenslåingen er det i 2018 gjort en større gjennomgang av fordringsmassen fra de gamle kommunene. Gjennomgangen er ferdigstilt i siste kvartal 2018 og viser et behov for økt regnskapsmessig avsetning. Kommunen har i 2018 hatt en større omlegging av innfordringsverktøy og organisering tilknyttet innfordringsarbeidet. Den kommunale innfordringen er samlokalisert hos Kemneren i Færder kommune. Kommunen har fått et større innfordringsmiljø og økt spisskompetanse på fagområdet. Bedre verktøy og økt innstas på den kommunale innfordringen forventes å gi reduserte restanser fremover.

7.3 Fond

Kommunens fond har utviklet seg slik det siste året:

(Tall i mill. kr)	2017	2018
Bundne driftsfond	70,6	32,5
Ubundne investeringsfond	113,5	121,4
Bundne investeringsfond	7,5	7,7
Disposisjonsfond	220,4	290,1
Sum fond	412,0	451,7

Kommunens fondsmidler er økt fra 412 mill. kr i 2017 til 451,4 mill. kr i 2018. Økningen skyldes i hovedsak disponeringen av resultat 2017 som utgjorde 60 mill. kr. Salg av eiendom har bidratt til å øke andelen frie investeringsfond fra 113,5 mill. kr til 121,4 mill. kr. Kommunen har styrket sin egenkapital til nye investeringer jfr. vedtatte handlingsregler. Nedgangen i bundne fond skyldes omklassifiseringer av tidligere bundne midler til frie midler. Veksten i kommunens disposisjonsfond skyldes disponeringen av resultatet fra 2017, samt omklassifiseringer fra bundne til frie fond.

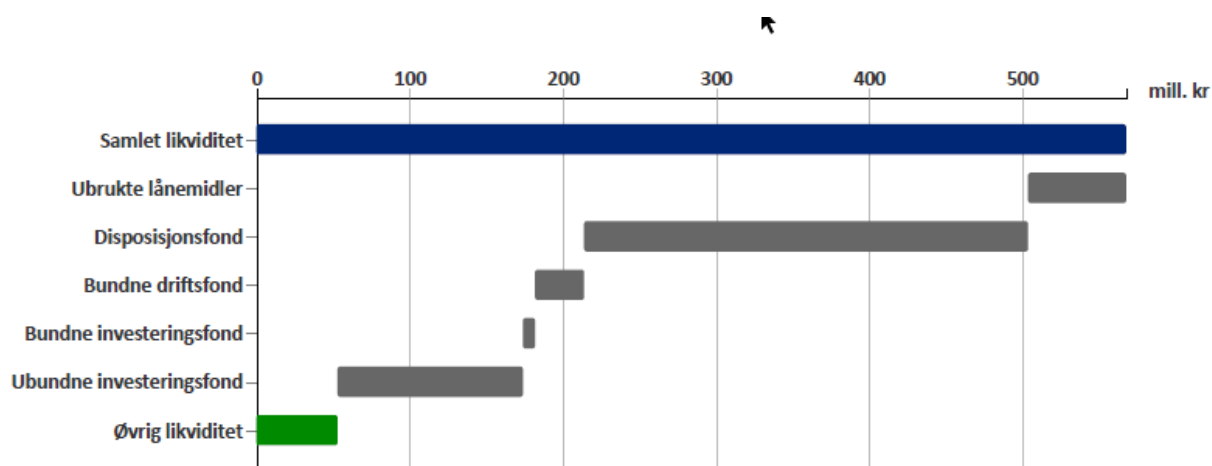
Forutsatt en tilbakeføring av årets regnskapsmessige resultat til kommunens bufferfond utgjør kommunens samlede disposisjonsfond 308 mill. kr. Dette tilsvarer 14% av kommunens brutto driftsinntekter. Iht vedtatt handlingsregler gjeldende fra 2019 skal kommunen minimum ha en fondsreserve på minimum 5%.

7.4 Likviditetsoversikt

Utvikling i kommunens likviditet siste to år:

(Tall i tusen.)	2017	2018
Kasser og bankinnskudd	621 638	671 101
Sum likvider	621 638	671 101

Inntektene kommer ikke inn i samme takt som utgiftene påløper og det er viktig for kommunen å ha tilstrekkelig likviditet til dekning av løpende utgifter i drift og investering. Kommunens likviditet består i hovedsak av fondsmidler og ubrukte lånemidler til investeringsformål og fordeler seg slik per 31.12.2018

Likviditetsanalyse

(Tall i tusen.)	2017	2018
Omløpsmidler	946 267	888 942
- Premieavvik	- 91 707	- 111 652
- Fondsmidler	- 412 077	- 451 630
Sum omløpsmidler - fondsmidler	442 483	325 660
Kortsiktig gjeld	328 101	328 541
- Premieavvik	- 25 381	- 22 895
+ Ubrukte lånemidler	133 339	78 634
+ Akkumulert overskudd/underskudd	61 060	18 447
Sum Kortsiktig gjeld	497 119	402 727
Likviditetsreserve	- 54 636	- 77 067
Dekningsgrad	89 %	81 %

Likviditetsanalysen viser at kommunens frie omløpsmidler dekker 81 % av kommunens kortsiktige gjeld per 31.12. En målsetning bør være at kommunens omløpsmidler dekker den kortsiktige gjelden med 100 %. Kommunens likviditet har hatt en nedgang i 2018 sammenlignet med tidligere år.

7.5 Investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet gir en oversikt over kommunens investeringer, utlån og avsetninger og hvordan disse utgiftene er finansiert. Anskaffelser av varige driftsmidler med økonomisk levetid på minst tre år og anskaffelsespris over kr 100 000 føres i investeringsregnskapet.

I 2018 har kommunen foretatt investeringer for 227 mil. Kr. Investeringsaktiviteten har vært lavere enn budsjettert som følge av forsinkelser i flere store planlagte investeringsprosjekter. Tabellen nedenfor viser en oversikt over de investeringsprosjekter med størst aktivitet målt i kroner.

Objekt	Beskrivelse	Regnskap	Budsjett inkl. endring
660003	Kjøp av eiendom	21 515 004	21 000 000
710009	Even Tollesens vei - Ørsnesalléen - omlegging VA	19 755 579	19 407 000
216001	Labakken skole - utbygging	8 734 131	8 734 000
9400	Kirkelig fellesråd	8 000 000	8 000 000
710045	Duken syd OS633 VA anlegg - bygging	7 695 062	7 695 000
710032	Vestfjordveien - VA anlegg - bygging	5 794 733	5 795 000
710001	OS603 Parkveien - VA anlegg - bygging	5 592 174	6 899 000
611001	Fasanveien 11, 13 15, Rehab. av bad	5 248 887	5 321 000
238001	Lindhøy barnehage	5 124 893	5 100 000
720009	Hellaveien bygging g/s vei	5 112 854	5 093 000
350002	Bjønnesåsen bbs - Overgang mellom Bjønnesåsen og Bjønnesstoppen	5 104 960	5 105 000
710013	Vestliveien - Løvveien VA anlegg - bygging	4 907 422	8 532 000
630701	Gipø - rehabilitering	4 757 059	4 757 000
710034	Masløveien - tilknytning spredt avløp	4 593 614	4 594 000
415103	Rosanes friområde - oppgradering	4 426 300	4 296 200

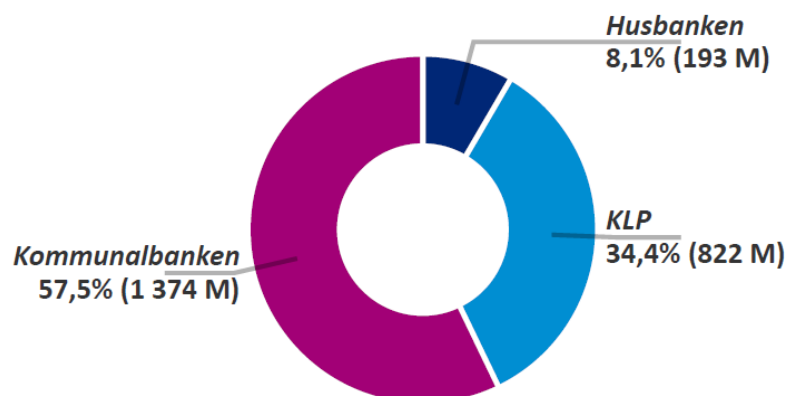
700005	Kommunale veier - oppgradering	3 737 178	3 600 000
710007	Nøtterøyveien ny trykkøkningsstasjon	3 546 484	3 546 000
100001	Kjøp biler	3 375 623	2 000 000
710028	Sigevann Støyten	3 214 086	3 087 000
222005	Borgheim ungd.skole - nytt ventilasjonsanlegg sydfløy	3 058 564	3 059 000
702011	Fjærholmveien bygging g/s vei del 1	2 945 173	3 187 000
710037	Munkerekkveien 122 - VA-ledninger	2 751 250	2 451 000
610301	Ekeberg - rehabilitering og tilpasning kjøkken	2 605 510	2 606 000
710016	Gunnestad VA anlegg -bygging	2 396 128	2 396 000
611301	Semsveien 15 - tilbygg	2 391 046	2 449 000
710021	HPA - tilknytning av direkteutslipp	2 265 733	2 226 000
660008	Videre utbygging av sentraldriftsanlegg	2 055 135	2 055 000
Sum		150 704 582	152 990 200

Kjøp av eiendom knytter seg i hovedsak til sikring av friområde for allmennheten ved kjøp av Søndre strandvei 1 på Tjøme. Det er gjennomført oppgraderinger av vann og avløpsanlegg langs even Tollfesens vei - Ørsnesalleen. Oppstart Labakken skole er forsinket og ny forventet ferdigstillelse er høsten 2021. Lindhøy barnehage er ferdigstilt i 2018.

Årets investeringer utgjør 10% av kommunens brutto driftsinntekter. Landsgjennomsnittet i Norge ligger på om lag 15%. Kommunens bokførte verdier innen eiendom og anlegg utgjør 3,4 mrd. kr.

7.6 Langsiktig gjeld

Kommunens langsiktige gjeld ekskl. pensjonsforpliktelse og andelsinnskudd er 2 390 mill. kr per 31.12.2018 hvilket utgjør en økning på 49 mill. kr fra 31.12.2017. Kommunens største lånekilde er Kommunalbanken, etterfulgt av KLP og Husbanken.

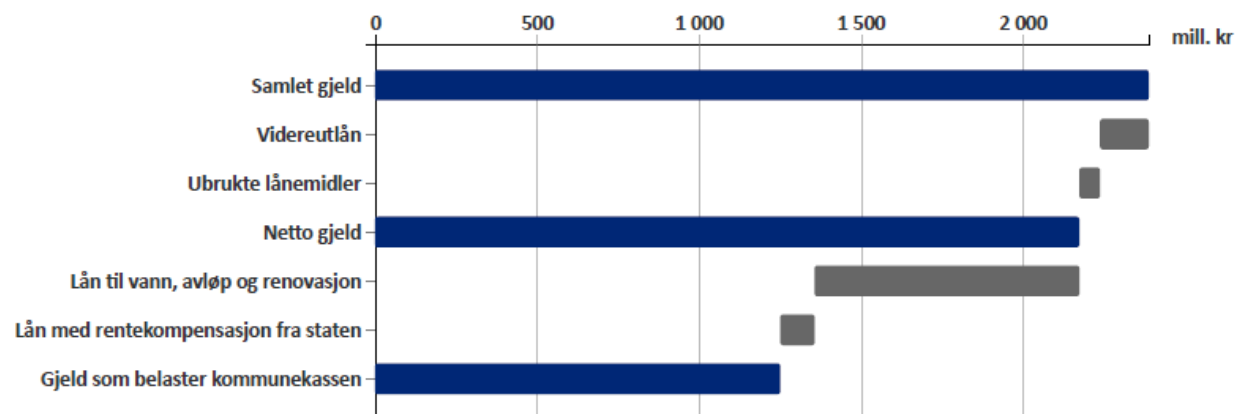
Av kommunens totale lånemasse er 62 % i flytende lån, 2% i kortsiktig fastrentelån (mindre enn 2 år) og 36 % i langsiktig fastrentelån. Sum lån med flytende rente beløper seg til 1 480 mill. kr i 2018. Kommunen har avsatte midler til et rentebufferfond. Inntående på rentebufferfond per 31.12.2018 23 mill.kr. Disse pengene skal dekke ubudsjetterte renteøkninger. Justert for lån med rentedekning og ledig likviditet, har kommunen ingen renterisiko tilknyttet kommunens gjeldsportefølge.

Kommunens utgifter til renter og avdrag har utviklet seg slik de siste to årene (mill.kr):

	2017	2018
Renteutgifter	52	50
Avdragsutgifter	79	83
Sum	131	132

Rentekostnader er redusert. Dette skyldes utløp av gamle fastrenteavtaler som er refinansiert med flytende rente. Kommunens samlede rente- og avdragsutgifter er på samme nivå som i 2017. Andelen renter og avdrag i % av kommunens brutto driftsutgifter er redusert fra 6,3% til 6,1%.

I 2018 utgjør beregnet krav til minsteavdrag 74,5 mill. kr. og kommunen har betalt tilstrekkelig med avdrag i 2018.

	31.12.2018	31.12.2017	Endring
Samlet gjeld	2 390	2 341	49
- Videreutlån	150	119	32
- Ubrukte lånemidler	64	133	-69
= Netto gjeld	2 176	2 089	87
- Lån til vann, avløp og renovasjon	818	738	81
- Lån med rentekompensasjon fra staten	106	149	-43
= Gjeld som belaster kommunekassen	1 252	1 203	49

Andelen gjeld som belaster kommunekassen utgjør 1 252 mill. kr. Dette utgjør 57,5% av kommunens brutto driftsinntekter. Iht vedtatte handlingsregler fra 2019 skal denne gjeldsgraden ikke overstige 75%. Gjeldsbelastningen forventes å øke videre de nærmeste årene ifm. ferdigstilling av pågående prosjekter. Forventet økning i kommunens gjeldsbelastning bidrar til at kommunen i årene fremover vil få økte rente og avdragsutgifter som igjen vil redusere kommunens handlingsfrihet. For å bremse veksten i kommunens lånegjeld er det vedtatt handlingsregel, som krever at kommunen har en egenkapitalfinansiering i investeringer på minimum 15%.

7.7 Fordringer

Balanseregnskapet gir opplysninger om kommunens fordringer (restanser). I hovedsak knytter kommunens fordringer seg til kommunale avgifter (vann, avløp, renovasjon og feiing), husleieinntekter og øvrige fordringer knyttet til egenbetalinger (barnehage, SFO, sykehjem) og ulike hjelpeordninger for hjemmene.

Kundefordringene har utviklet seg slik (tall i tusen):

	2017	2018	Endring
Kundefordringer	26 117	23 382	- 2 735

Tallene inneholder både forfalte og ikke-forfalte fakturaer. Utestående fordringer er redusert fra 2017 til 2018 som følge av omlegging av bokføringen tilknyttet sosiale lån, samt gjennomgang og opprydning i de gamle kommuners reskontro. I henhold til god kommunal regnskapsskikk har kommunen en regnskapsmessig avsetning for tap på krav på kr 4,5 mill. kr.

7.8 Nøkkeltall - Sunn økonomi

I 2018 ble det vedtatt måltall for sunn økonomisk drift. Kommunestyret har vedtatt 5 finansielle handlingsregler som kommunen skal styre etter. Det legges opp til en gradvis måloppnåelse. Nedenfor vises kommunens status per 2018 for disse målsettingen.

	Regnskap 2018	Måltall innført fra 2019
Resultatgrad	0,20 %	>1,75 %
Fondsreserve	14,2%	>5,0 %
Rentesikringsfond	1,0 %	>0,5 %
Egenkapitalfinansiering	25 %	>15 %
Gjeldsgrad	57,5 %	<75 %